

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 25, 1988

Nr. 1656

„LKB Kronika, Nr. 75

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Iš „Kronikos“ archyvo

Stebuklai Žagarėje

Ties rūsio langu žiburiavo šviesa. Įsidrąsinusi moteris prisitartinio prie sargybą einančio vyriškio ir ėmė prašyti, kad Barboros palaikus, jeigu jau istatymai draudžia ją garbinti šiame rūsyje, palaidotų kapinėse. Sargybinis atsakė: „Jau per vėlu“. Ryta B. Umestauskaitės karsto rūsio nebuvo. Taip Žemaitija neteko B. Umestauskaitės palaikų. Apie jų likimą kurį laiką sklido įvairios paskalos, kalbėta, kad Barboros kūnas atiduotas tyrimams ir panašiai.

Liaudies įsitikinimu, Barbora Umestauskaitė savo gyvenimu ir mirtimi, ginant skaitumą, nusipelnė šventiesiems skiriamos pagarbos, nors Romos martyrologijoje ji niekada nebuvo užregistruota. Dėl tuometinės carizmo priepaaidos ir protestantizmo išplitimo, šventųjų kultas Lietuvoje turėjo nemažą kliūčių. B. Umestauskaitė šventosios aureolės apvainikavo tikinti Lietuvos liaudis. Jos pamaldas gyvenimas ir heroiška mirtis buvo pakankami motyvai garbinti ją kaip šventąją. Šito niekuomet nedraudė ir Lie-

tuvos vyskupai. Priešingai, jie pritarė liaudies nuomonei ir gynė Barboros palaikus nuo carinių gubernatorių savivalės, kai šie dėl tautinio-religinio poveikio brutalia jėga stengėsi išrauti iš žmonių sąmonės jos prisiminimą. Visai pagrįstai galvojama, jog anuo laiku Barboros kultas padėjo išsaugoti liaudyje lietuviškumą ir trukdė plėstis protestantizmui.

Atėjo metas priminti žmonėms šią istorinę asmenybę, kurią mūsų neramus ir sumaterialėjęs laikmetis stengiasi visiskai išrauti iš žmonių atminties. Jau net Žagarėje jaunosnijoje karta neretai ją vadina Barbora Radvilaite, sumaišę jos vardą su kita istorine asmenybe – karaliaus Žygimanto Augusto žmona.

Dingsta dokumentai, nyksta prisiminimai, miršta senų padavimų saugotojai... Neturime B. Umestauskaitės-Žagarietės palaikų. Tauta neišsaugojo jos karsto, tebus išgelbėtas nuo užmaršties jos prisiminimas.

Talline estai su tautine vėliava žygiuoja, protestuodami Molotovo-Ribbentropo sandėrį.

Bado streikas Vilniuje auga Gedimino aikštėje susirinko per 4,000 žmonių

Vilnius, rugpjūčio 22 (LIC). Kaip anksčiau pranešė Lietuvos Informacijos Centras, du buvę siejanties kaliniai – Petras Cidzikas ir Algimantas Andreika – rugpjūčio 17 d. Vilniaus Gedimino aikštėje pradėjo bado streiką už tebekalintus politinius kalinius ir jų išlaisvinimą. Bado streikas tiek išpopuliarėjo, kad vakar į Gedimino aikštę suplūdo virš 4000 šv. Mišiom, kurias 17 val. auko-

jo buvęs kalinys kun. Jonas Kastytis Matulionis.

Pasak Vytauto Bogušio, vakaro lietus simboliškai susiderino su pamokslu ir žmonių nuotaika. „Čia katedra uždarėta, o Mišios laikomos lietuje“, aiškino Bogušis. „Tik virš kunigų ir badaujančių buvo užtiesta polietileno plėvelė, tai ant jų nelyjo...“

Vėliau, apie 23 val. badaujančius aplankė buvęs sąžinės kalinys ir besiruošijantis išvykti į užsienį, kun. Alfonsas Svarinskas. Lydint kun. Vincui Vėlavičiui ir kitiems neišvardintiems kunigams, kun. Svarinskas paspaudė badaujantiems rankas ir padėkojo jiems už auką. Nusifotografuodamas su streikininkais, jis išreiškė, kad dviasia jungiasi kartu su jais.

Prie bado streiko prisidėjo dar ir kiti: teisių gynėjas Eugenijus Krukovskis, žydas Mikhaėlas Livšinas, rusas Tatarenka iš Maskvos ir 28 armėnai. Prie jų stovė stendai su kalinių nuotraukomis ir badaujančiųjų sąrašais, kurie nurodė streikininkų pavardes, gimimo datas ir kada jie įsijungė į bado streiką. Iš viso badauja apie 20 streikininkų pasiekdami. Pvz., sąrašas aštuonoliktą numeriu pažymėta rugpjūčio 21 d. prisijungusi Gytė Žukaitė (g. 1966 m.); rugpjūčio 22 d. – Eugenijus Žukovas (g. 1968 m.), Vita Adomaitytė (g. 1971 m.).

Anot Algimanto Andreikos, vakar naktį tarp 23 ir 24 val. fiziškai užpuolė badaujančią Krukovskio žmoną ir sūnų. Du vyrai – vienas aukštas, kitas nedidelio ūgio – smogė Krukovskienei į pilvą, o sūnui porą kartų stuktėlė jiems einant Lenino prospektu iš aikštės, kur jie buvo atnešę badaujančią Krukovskio vandens. Pasak Krukovskienės puolikai tada atėmė jų daiktus, paskui su trečiu pasirodžiusiu vyru įsėdė į milicijos automobilį ir nuvažiavo.

Anot Terlecko, badaujančius

Vingio Parke didžiulis minėjimas

Reikalaujama reabilituoti tremtinius

Vilnius, rugpjūčio 23 (LIC). Vingio parke, šiandien 7 v.v. vyko didžiulis Molotovo-Ribbentropo pakto paminėjimas. Žmogaus teisių kovotojo Antano Terlecko apskaitavimu dalyvavo per 200,000 žmonių. Milicijos buvo, bet nebuvo jos matyti. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) tvarkdariai dėvėjo žalius raiščius su geltonais Gedimino stulpais ir juodais kaspiniais, nes Sąjūdis, kviedamas į mitingą, prašė atvykti su gedulo atributika.

Tris valandas tęsėsis minėjimas buvo pradėtas „Lietuva brangi“ ir baigtas Lietuvos himnu. Buvo 15-20 kalbėtojų, daugiausia rašytojų, jų tarpe Sigita Geda, Justinas Marcinkevičius, Kazys Saja. Savo kalbose J. Marcinkevičius, kaip ir kiti kalbėtojai, pabrėžė, jog 1939 m. rugpjūčio 23 d. buvo Lietuvos

nepriklausomybės likvidavimo pradžia.

Kalbėjo ne tik apie praeitį

Kazys Saja, savo kalboje apie politinius kalinius sakė, kad stalinizmas nesibaigia. Kaip jo kalbą telefonu atpasakojo disidentas Povilas Pečiūnas, jis priminė, jog iki šiol tebėra kalinamos stalinizmo ir brežnevizmo aukos. Saja kalbėjo toliau, kad Lietuvos Konstitucijos 68-tas straipsnis (prieš antisovietinę agitaciją ir propagandą) yra gėdingas ir panaikintinas. Kalboje minėjo kalinius Viktorą Petkų, Balį Gajauską, kun. Sigitą Tamkevičių ir kitus.

Muzikologas Vytautas Landsbergis, savo kalboje apie Molotovo-Ribbentropo pakta sakė, jog šiomis dienomis apmąstome, kad Hitleris ir

Stalinas buvo sukūrę nežmoniską darbų ir galvavimo sistemą, kurios išdava buvo gėdingasis Molotovo-Ribbentropo paktas, kas yra nusikaltimas. Jis taip pat perskaitė JAV senatorių solidarumo laišką šių demonstracijų organizatoriams.

Mitinge dalyvavo bet nebuvo kalbėtojas Justas Paleckis, Komunistų partijos centro komiteto (CK) sekretorius kultūros reikalams. Tačiau kalbėjo CK sekr. ideologiniams klausimams Lionginas Šepetys, žadėdamas, jog išvežimų aukos – tremtiniai bus pilnai reabilituoti. Kalbėjo ir užsienio reikalų ministeris Vladislovas Mikučius. Mitingo metu miniai buvo pagrotas juostoje įrašytas Juozo Urbšio atpasakojimas apie derybas dėl Vilniaus sugrąžinimo.

Kompozitorius J. Juzeliūnas, pasisakęs, kad įeina į Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio komisiją reabilituoti tremtinius, išklė, jog kai reikėjo vežti šimtais tūkstančių nekaltų žmonių, darbą mokojo atlikti greitai, klausimas „nesudėtingas“, tačiau, kai reikia juos reabilituoti, kiekviena byla kruopščiai peržiūrima, reikalas be galo vilkinamas.

Buvo reikalaujama, kad visos kalbos būtų atspausdinamos laikraščiuose. [reikalavimus L. Šepetys atsisakė, jog jei bus atspausdinta jo kalba, būsiančios atspausdintos visos. Taipgi buvo prašoma padarytas mitingo vaizduojamas rodyti televizijoje.

Buvo duotas balsas ir kun. Edmundui Atkočiūnui, spontaniškai pamąčiusį mitingo dalyvių tarpe. Jis, nors iš anksto ir nepasiruošęs, nesitikię kalbėti, visvien pasakė kalbą.

Kontrastas Gedimino aikštėje

Kaip iš anksto LPS buvo susitaręs su Lietuvos Laisvės Lyga, jos kalbėtojams nebuvo duotos forumas. Tačiau į mitingą Vingio parke atėjo iš Gedimino aikštės badaujantis Petras Cidzikas. Algimantas Andreika buvo tiek nusilpęs, kad liko aikštėje, negalėdamas ateiti. Nežiūrint Vilniaus miesto prokuroro įsakymo bado streiką baigti rugpjūčio 22 d., jis tebevyksta. Po minėjimo, žmonės norėjo nueiti į Gedimino aikštę pareikšti solidarumą badaujantiems, kad būtų paleisti visi politiniai kaliniai ir nutremtie esantieji, nes ir šie badaujantieji buvo minimi mitingo kalbose. Žmonėms tai nepavyko.

Kaip pasakoja P. Pečiūnas telefonu iš Vilniaus, kalbėdamas apie mitingą Vingio parke: „Be galo geras išpušis, bet yra dvi medalio pusės: kas buvo Vingio parke ir kas buvo Gedimino aikštėje. Visa katedros aikštė buvo apsupta milicijos, kariuomenės ir mašinų, kad žmonės, grįžtantys iš parko, neprieitų prie tų badaujančiųjų ir aplamai, kad būtų tuščia katedros aikštė“.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 25 d.: Šv. Liudvikas, šv. Patricija, Mangailas, Mangailė, Gailius, Liudyta.

Rugpjūčio 26 d.: Šv. Zefirinas, Algintė, Algminas, Gailius, Ugnė.

ORAS

Saulė teka 6:08, leidžiasi 7:37. Temperatūra ketvirtadienį 83 laipsniai.

Demonstracijos kitur Pabaltij Tūkstančiai rinkosi ir Rygoje ir Talline

JAV laikraščių korespondentai Maskvoje saviems laikraščiams prisiuntė žinias apie Molotovo-Ribbentropo pakto demonstracijas vykstančias Pabaltij rugpjūčio 23 d. Nors daugumoje jie naudojo sovietinės Tass agentūros jiems pateiktą informaciją, kai kurie taip pat naudojo ir lietuvių disidentų pateiktą informaciją, kurią jiems pateikė Lietuvos Informacijos Centras New York'e. Čia pateikiama tik trijų Chicagoje einančių laikraščių apžvalga.

Lietuvoje

„Chicago Tribune“ korespondentas minėjo, kad demonstracijomis minimos 49-tos metinės nacių-sovietų sutarties, pagal kurią tuo laiku dar nepriklausomos Pabaltijo valstybės atiteko sovietams. Pirmą cituodamas Tasso pateiktas informacijas, kad Vingio parke dalyvavę 100,000 žmonių, pastebėjo, jog šių metų demonstracijos buvo valdžios leidžiamos ir dėlto nebuvo jokių smurto ar areštų incidentų. Pridėjo ir pastabą, kad tos pačios demonstracijos pernai oficialiai buvusios pasmerktos kaip vakarietių suorganizuotos provokacijos. Pernai Vilniuje demonstravę tik 500 žmonių.

Paminėjęs, jog nuostabu, kad iš viso oficialioji Tass agentūra įvykius aprašė pranešė, ir dar taip smulkiai, „Tribune“ korespondentas tada davė ir lietuvių disidentų apskaitavimus, jog dalyvavę 200,000 ar net 300,000 žmonių Vingio parke.

Citavo neoficialų „Ekspress kronikos“ („Journal Express“) korespondentą Lietuvoje Valdą Aniliaską, kuris pranešė, jog Kaune 50,000 susirinko vakarinių Mišiom ir procesijai-eisenai su žvakutėmis. A. Terleckas,

rašo „Tribune“, pasakė, kad vietiniai pasimokė iš Maskvos ir savo pačių gyventojų spaudimo, kad jie „turi skaitytis su savo žmonių nuomone“.

Estijoje

Estijoje bent 8,000 pripildė Tallino rotušės salę ir, kaip rašo „New York Times“ korespondentas Bill Keller, greta esanti ledo ritulio stadijoną išgirsti simpoziumą ir diskusijas apie 1939 metų nacių-sovietų nepuolimo sutartį, pagal kurią sekančiais metais Pabaltijys buvo prievartai prijungtas prie Sovietų Sąjungos. Ten žymus istorikas Juri Afanasjev pareiškė: „Pakto pasirašymo išdava buvo Estijos prijungimas“.

Estas aktyvistas Rein Ruutso pareiškė: „Jie (valdžios pareigūnai) šį tą išmoko: gyventi be skandalų, be konfliktų. Skandalai jiems nenaudingi“.

Bill Keller rašo, jog atrodo, kad valdžia viliasi, jog visiškos nepriklausomybės troškimas tėra tik ribotas ir kad trijų Pabaltijo valstybių gyventojų daugumos prielankumas gali būti laimėtas gerbiant jų kultūrinę tapatybę ir suteikiant šiek tiek autonomijos. „Šios trys respublikos yra mažos“, rašo Keller, „bet jos yra svarbios Gorbaciovui kaip pavyzdys ekonominio decentralizavimo sėkmingumo, nes jos ekonominį decentralizavimą priima greičiau negu kitos Sovietų Sąjungos dalys“.

Jis rašo, kad Rygoje ir Talline demonstrantai nešiojo plakatus, kuriuose nupieštas nacių hakenkroicas lygtimi su sov. kūju su pjautuvu. Keller paminėjo, jog Tasso aprašyme demonstracijos buvusios tik pagerbimas Stalino aukų, nutylint apie Molotovo-Ribbentropo sandėrį.

Rygoje

„Tribune“ rašo, kad Rygoje demonstracijų dalyvis, buvęs sąžinės kalinys Ents Tsavilitis, sakė, jog ten buvo tarp 30,000 ir 40,000 žmonių. Ten demonstracijos, pasak Tass, buvusios neoficialiai suorganizuotos.

Pasak Tsavilitio, demonstracijos dalyviai klausėsi per tuzino kalbėtojų, jų tarpe vieno, kuris skaitė JAV senatorių solidarumo laišką. Rygos demonstracijos buvo matyti visų Pabaltijo tautų vėliavos. Tačiau Latvijos užsienio ministeris Leonard Bartkevič grynė Molotovo-Ribbentropo Pakta, pareiškėdamas, jog Pabaltijo valstybės savanoriškai prisijungusios prie Sovietų Sąjungos, norėdamas apsaugoti nuo Vokietijos. Keller perduoda sovietų pareigūnų pasiteisinimą, kad sanderis buvo reikalingas duoti Sovietų Sąjungai laiko pasiruošti Vokietijos puolimui.

Paminėjęs, kad Vilniuje dalyvavę 200,000, Kaune 10,000, Rygoje 40,000 ir Talline 10,000 žmonių, „Chicago Sun-Times“ korespondentas Maskvoje dar pridėjo, kad šios demonstracijos „nebuvo didžiausios Pabaltij per paskutines kelias savaites“. Talline birželio 17 d. 150,000 (sic) dalyvavo estų Liaudies fronto suorganizuotose demonstracijose, kuriose buvo sukliami ekonomines nepriklausomybės, ką Maskva jau yra suteikusi.

Anot Terlecko, badaujančius

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

AMSTERDAMO VYČIAI

Gegužės 9-tą dieną 100-os Lietuvos Vyčių kuopos nariai dalyvavo dviasios vado kun. Baltch atnašautose šv. Mišiose. Buvo giedami himnai šv. Mergelei Marijai, Apolonijai Žiausienei buvo skaityta, o kuopos pirmininkas Radzevičius ir jo žmona nesė aukojimo dovanas.

Po Mišių parapijos salėje kuopos susirinkimas buvo pradėtas kun. Baltch sukalbėta malda ir Vyčių himno sugiedojimu.

Buvo aptarti einamieji organizacijos reikalai. Po kultūrinio reikalų komiteto pirminkės Apolonijos Žiausienės papasakojo lietuviškų pakeles kryžių bei koplytėlių istoriją. Lietuviškųjų reikalų komiteto pirm. Baranauškas paminėjo, kad gegužės 14-tą Schenectady mieste įvyks Tautų festivalis ir kad to miesto dienraščio „Schenectady Gazette“ pastate vyko dviejų savaitių lietuviškos tautodailės dirbinių paroda.

Kun. Baltch aptarė pasiūlymus lietuvių fotografo Antano Sutkaus darbo pavyzdžius ir pakalbėjo apie garsiąją krepšinio žvaigždę Arvydą Sabonį. Profesionalai JAV-bių Portland miesto krepšinio komanda moka už Sabonį daromos operacijos Houston klinikoje išlaidas. Už tai Sabonis sutikęs lošti toje komandoje.

Padėka šeimininkams Ednai Stokna, Jean Maldutis, Elenai Radzevič ir Onai Czerw, paruosusioms puikų užkandžių stalą. Lietuvių diena Auriesville koplyčioje šiais metais rengiama rugpjūčio 28-tą dieną. Tuo metu vyskupas Paulius Baltakis atnašaus šv. Mišias.

Smile & Sparkle

Linksmi nusiteikę lietuvių vytes Elizabeth Zibas, Helen Kirnagis ir Ellie Kaspulis valstijos mugeje Springfielde pozuoja su Illinois gubernatorium James Thompsonu.

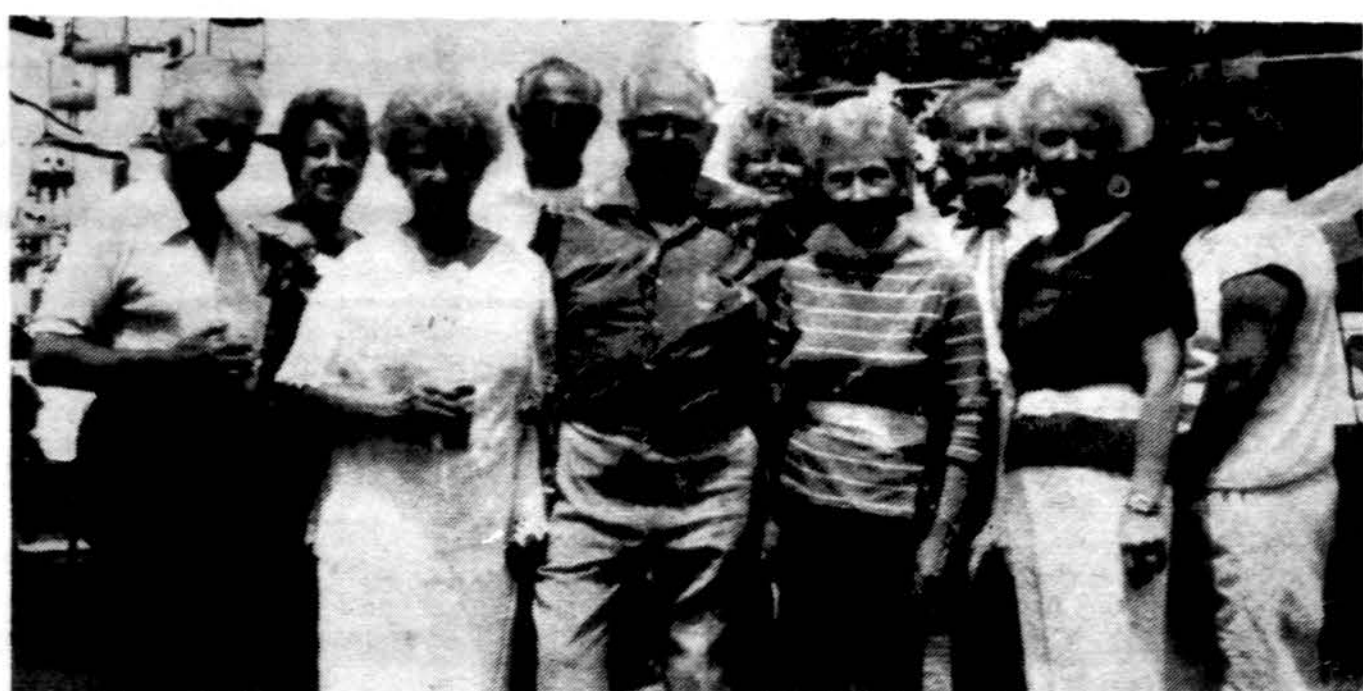
Nuotr. K. Savickus

LOS ANGELES VYČIAI

Šeštadienį, balandžio 9-tą dieną Antano ir Brones Skirių rezidencijoje įvyko Los Angeles Lietuvos Vyčių kuopos susirinkimas, kuriame buvo išrinkta ir naujoji valdyba: Arūnas Barkus – pirmininkas, Robertas Novak – pirmasis vicepirmininkas, Bernice Skiriš – antroji vicepirmininkė, Marytė Šepikaitė – protokolų sekretorė, Leonas Oksas – išdinininkas, Vida Puokytė – finansų sekretorė, ir Jonas Sturas – spaudos atstovas.

pastatyti Lietuvos valdovo Gedimino rūmai, ir senais laikais ten plevėsavo valstybės vėliava. Rusijos carai liepė tvirtovę išgriauti, tačiau dar iki šių dienų išliko tų rūmų bokštai.

Pranciškonų vienuolių rūpesčiu šv. Onos bažnyčios statyba Vilniuje buvo užbaigta 1581-aisiais metais ir tais metais konsekruota. Bažnyčios sienose buvo daugiau negu 30 skirtingų rūšių plytų, visokiausių raudonų atspalvių. Pranciškonų imperatorius Napoleonas sakėsi norįs bažnyčią ant delno padėti ir į Paryžių parsivežti.

Chicago Lietuvos vyčių choras rugpjūčio 13 d. lietuviškomis dainomis žavėjo Illinois valstijos muges Springfielde lankytojus. Dalis choro narių mugeje – iš k.: chorvedys muz. Faustas Strolia, Irene Rakaitis, Aldona Brazienė, sol. Algirdas Brazis, Anna Marie Kassel, choro pirminkė Estelle Rogers, Antanas Valukas, Ellie Kaspulis ir Teresė Strolienė.

Nuotr. K. Savickus

Kauno miesto rotušė savo išskirtinai gracingu stiliumi buvo praverdžiuojama „Baltaja gulbė“. Joje dabar vyksta sovietinio stiliaus vedybos savaitgaliais – kas penkiolika minučių sutuokiama pora.

Knygnešio statula paminėta spaudos draudimo laikotarpiu. Tais caro draudimo laikais iš Prūsijos knygnešiai pargabeno keliasdešimt tūkstančių knygų. Sovietai leido šiam paminklui stovėti nes jis neva simbolizuoja pasipriešinimą caristinei spaudai, o ne rusams.

Nežinomo kareivio paminklas Kauno Karo muziejaus sode buvo pastatytas iš akmenų, surinktų Lietuvos laisvės kovų laukuose. Kiekvieną rytą karo veteranai kovose žuvusiuosius iškilmingai pagerbdavo. 1930-tais metais čia buvo palaidoti Nežinomo kario palaikai. Paminklas, pailgos piramidės forma, dabar telieka atmintyje. To-

je vietoje dabar guli keturių komunistų palaikai, du iš jų buvo nepriklausomoje Lietuvoje nuteisti mirčiai už terorizmą.

Be čia paminėtų paminklų, Robertas Novak supažindino su Perkūno šventove Palangoje, Šiauliuose esančiu Kryžių kalnu ir Laisvės statula Kaune.

Jonas Sturas

IŠSKIRTINA NARIŲ BEI BICILIŲ VEIKLA

Judith A. Petrokas iš Dayton, OH, parašė kritiškai taiklų protesto laišką Robertui Wussler, Turner Broadcasting System vykdytiniam viceprezidentui, dėl neseniai tos televizijos laidose pasirodžiusios pro-sovietiškos programos „Portrait of the Soviet Union“. Savo laiške ji išskėlė eilę netikslumų liečiančių Pabaltijo valstybių pokarinį likimą ir tos laidos transliuojamos programos tikrosios padėties nutylėjimą. Ji pa-

brėžė religinio persekiojimo bei kultūrinio genocido problemas.

Lietuvos Vyčių archyvas Larry Švelnis parašė „Needham Chronicle“ redaktoriui protesto laišką dėl netikslumų bei tendencingų pastabų Elizabeth T. Graw parašytame straipsnyje „USSR Christian Celebrate“. Tarp kitų netikslumų, straipsnio autorė teigia: „Religinės pamokos gali vykti arba bažnyčioje arba privačiai“. Tai juk netiesa!

Tarptautinės PEN rašytojų organizacijos prezidentas Francis King bei PEN Amerikos centro vykdytinė direktorė Karen Kennerly ragino Mikhail Gorbachiovą išleisti įkaltą lietuvių rašytoją ir jam sugrąžinti konfiskuotus užrašus. Rašytojas Gintautas Iešmantas praėjusių metų rugpjūčio mėnesį parašė PEN prezidentui laišką, informuodamas jį jog visi poezijos užrašai, kurie 1980-tais metais arešto metu

sionieriumi, žinojo, kad jis yra lietuvis ir šiuo paskyrimu parodė dar vieną palankumą lietuviams.

Stasys Garliauskas

MOKSLO METŲ PRADŽIA

„Žiburio“ liuanistinė mokykla naujuosius 1988/89 mokslo metus pradės šeštadienį, rugpjūčio 10 d., 9 val. ryto Kultūros centro patalpose.

Pirmą šeštadienį mokslas tęsis nuo 9 val. iki 12:00. Aštunto skyriaus mokiniams vasaros atostogų bus prailgintos dar viena savaitė. Jiems pirmoji mokslo diena bus rugpjūčio 17 d. Laukiame grįžtant visų buvusių mokinių ir tikimės naujų, kurie, dėl įvairių priežasčių iki šiol negalėjo mokyklos lankyti.

Danutė Doveinienė

NEAKIVAIZDINĖ MOKYKLA Kviečia

Detroito „Židinio“ neakivaizdinė liuanistinė mokykla naujus mokslo metus pradeda rugpjūčio pradžioje. Visi susidomėję galimybėmis pasinaudoti šia mokykla (lietuviškai kalbantieji) prašomi kreiptis telefonu 517-784-7834. Skambinti vakarais.

LIETUVIS PASKIRTAS KOMISIONIERIUM

Spaudoje buvo rašyta apie pastangas suskaldyti atomą į smulkesnes dalis. Tam tikslui sukurtas projektas trumpai pavadinamas SSC (Superconducting Super Collider). Šiam projektui įvykdyti reikia pastatyti 54 mylių ilgio požeminį tunelį. Viena iš septynių numatytų vietų yra Stockbridge miestelis, nepertoliausiai nuo Dainavos. Šiam projektui paruošti yra sudaryta Michigan SSC komisija, kurią komisionieriumi Michigano gubernatorium James J. Blanchard, paskirdamas Juozą Kimberauską komi-

gyvenantį prie Stockbridge miestelio. Jis žino, kad jei tas projektas bus priimtas vykdyti Michigan valstijoje, jis turės aplėsti savo namus ir ūkį. Jis sako, kad pirmavimas moksluose kainuoja ir to negalima gauti veltui, reikia aukotis. Yra vietinių gyventojų priešingų šiam projektui, nes jiems tektų gyventi virš projektuojamo tunelio.

Juozas Kimberauskas yra gimęs 1944 m. Lietuvoje. 1950 m. su tėvais Juozu ir Vanda Kimberauskais atvyko į Ameriką, kur tėvai įsigijo ūkį. Jis turi brolių ir tris seseris. 1968 m. susituokė su Kathryn Alexander ir turi dukterį. Jo tėvas, Dainavoje statant Baltuosius rūmus, atliko stalius darbus. Juozas Kimberauskas retkarčiais su šeima apsilanko Dainavoje ir Pilėnuose.

Michigano gubernatorium James J. Blanchard, paskirdamas Juozą Kimberauską komi-

Komisionierius Juozas Kimberauskas ir Debbie Stabenow, Michigano valstijos atstovė.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

buvo išgelbėti, 1986-tais metais Vilniuje buvo konfiskuoti, jam tebesant kalėjime. Iešmantas prašė PEN organizaciją padėti atgauti užrašus. Gimęs 1930-tais metais, 1980-tais metais jis buvo nuteistas šešeriems metams sunkių darbų kalėjimo bei penkeriems metams tremties Sovietų Sąjungoje už poeziją bei rolę pogrindžio spausdinyje „Perspektyvos“ sovietų

okupuotoje Lietuvoje. 1986-tųjų metų pavasarį jis buvo PEN Amerikos centro paskelbtas garbės nariu.

Red. Visus „Vyčių veiklos“ straipsnius iš anglų kalbos išvertė Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirmą trečiadienį,
ketvirtadienį ir penktadienį.
Susitarimui skambinti 436-5566

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGIJA
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm. antr. ir ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“.

2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;

Rez. 246-0087; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. – 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE KEMENY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 Ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

SPYGLYS Į PAŠONĘ

Azija turi tiek gyventojų, kad, jei ji susijungtų, galėtų lengvai užimti visą pasaulį. Bet ji niekada nesusijungs, nors ir kai kurios valstybės, kaip Kinija ir Indija, skaičiuoja šimtais milijonų žmonių. Burma yra viena iš mažesniųjų valstybių Azijoje. Ji atsilikusi savo kultūra, prekyba, pramone, papročiais ir gyvenimo būdu.

Bet ji yra svarbus kraštas vakarams ir vakarų tautoms savo turimais gamtos turtais ir kelių į kitus kraštus. Jos žemėje yra visokių brangių metalų, kuriuos reikia panaudoti, yra naftos šaltinių, kuriuos gali panaudoti tik didesnės valstybės, yra vaisių ir retos medienos, kurią pramonei naudoja pramoninės valstybės. Tuo atžvilgiu Burma nėra tik vienas iš atsilikusių kraštų, bet strategiškai ir pramoniniškai svarbi bazė. Per Burma gali lengviau prieiti prie Indijos, komunistinės Kinijos, nekaltant apie Tailandą ir kitus jos kaimynus.

Burma turi apie 600 tūkstančių kvadratinį km plotą, bet tas plotas kalnais ir neprieinamais iškyšuliais nusėtas. Juos galima apeiti tik panaudojus vakarietišką techniką ir kalnų turtus sunaudojant pramonę ir prekybą. Ji turi apie 18 milijonų gyventojų, kurie pasiskirstę kiltimis, kultūra, tikėjimu ir papročiais. Daugiausia sudaro burmiečiai — malajų kilmės vietiniai žmonės. Bet daug kur, ypač turtingesnėse vietose, gyvena indai, ir kiniečiai, kuriems burmiečiai, šalia jų gyvena, tėra tik darbo jėga. Gali valstybės vyriausybė norėti, kad tauta būtų vieninga, bet ji nebus vieninga, kol mokyklų jų nesulauks, kol nebus galimybių mokytis aukštuosiuose moksloose net nuturtingoms Burmos kiltims.

Kada ta nedidelė ir nežymi valstybė savo viduje nesutinka, jos nesutikimais naudojasi svetimieji — ir tie, kurie nori užgrobti svetimus kraštus, ir tie, kurie nori iš to pasidaryti pelno.

Į Aziją šiuo metu yra nukreiptos visų laisvųjų vakariečių akys. Dvidešimt šešerius metus kieta ranka ir diktatoriškai valdęs socializmo pagrindais generolas Ne Win, 77 metų amžiaus, turėjo atsakyti ir perleisti jauniesiems. Valdžią jis atidavė taip pat generolui ir buvusiam riausių policijos vadui Sein Lwin. Abu liaudies yra nekenčiami, abu laikomi persekiojamais ir išdavikais, taigi tiek buvęs stovėjęs, tiek naujasis stovi ant bedugnės krašto savo krašte. Nei vienu, nei antru nepasitiki ir svetimieji — kaimynai ir tolimieji turi ryšius su Burma turtingieji kraštai.

Savaip suprantas socializmas, nors sukurtas Burmos socialistų partija, labiau žiūri į komunistinę Kiniją ir Sovietų Sąjungą, žavedamiesi jų vienvaldyse, kas Burmoje taikoma dabar. Diktatorius, kuris buvo ankščiau, diktatorius, kuriam perleido valdžią dabar, nori valdyti vienas, nori turėti pirmą ir paskutinį žodį. Nors buvęs prezidentas buvo sudaręs vadinamą tarybą, bet ji turėjo tik patariamąją galią. Ji buvo šaukiama tik diktatoriui pamerėjus. Naujasis diktatorius sukurė kabinetą iš 22 žmonių, bet

beveik visus postus atidavė sau pavaldiems generolams ar bent karininkams. Taigi ir toliau, kaip ir prieš jį, Burmoje politinius sprendimus tegalės daryti tik karininkai, o tauta vėl neturės balso.

Niekas nenustemba, kad studentai pirmieji sukilo prieš vienvaldystę Burmoje, kad prie jų prisidėjo sąmoningesni darbininkai, kad bruzdėjimas jaučiamas net kariuomenės daliniuose. Buvęs policijos viršininkas, šešiasdešimt ketverių metų generolas, nori parodyti savo galią ginklų pagalba. Bet jis ir kiti žino, kad ginklai tik labiau suerzina ir labiau įkaitina norinčius laisvės ir geresnio gyvenimo. Burma tikrai galėtų turėti geresnį gyvenimą bent daliai savo gyventojų, jei gu valstybės viršūnės nemanytų, kad valstybė turi jiems tarnauti. Jie turi suprasti, kad jie yra tautos tarnai, pastatyti vyriausybės, arba tautos užpurtoriai, pagrobę valdžią neteisėtai. Prieš tą neteisėtumą ir kariaujama.

Kodėl Burmos revoliucija yra tokia svarbi, kai tas kraštas dar yra atsilikęs, nesusitvarkęs ir vienašališkas kitų atžvilgiu. Juk ten kartu su norinčiais laisvės, su gundančiais už savo krašto laisvę gyvena eina ir tokie, kurie tik nori suirutėmis pasinaudoti. Iš studentų ir susipratusių darbininkų galima spresti, kad jie nori tik laisvės ir geresnio gyvenimo. Kartu galima matyti, kad šalia jų yra išsišokimų ir provokacijų, kurios tik siutina valdžios žmones. Jau turime patirties, nes matėme daugelį kraštų einančius kovoti už laisvę, bet paskui juos ateinantį komunistinę pabaisą paskutiniu metu paima valdžią. Ir jie ne tik valdančius, bet ir su jais kovojančius pavergia, kaip padarė Kuboje, kaip padarė Nicaraguoje ir kt.

Laisvosios valstybės susirūpinusios žvelgia į tas kovas, į tas revoliucines apraiškas ne tik dėl to, kad gali greitai prarasti didelių brangenybių prekybą, bet ir dėl to, kad tame Azijos kampe gali įsikurti nauja sistema. Ji padės komunistinei Kinijai plėsti savo valdas arba atsikvies Sovietų Rusijos valdovus jiems teikti pagalbą ir mokytojus patarėjų vardu. Nors Burma yra budistų religijos, bet ir budistų vienuoliai eina prieš šią diktatūrinę ir socialistinę valdžią, nes jie jau nebegali auklėti savo tautos.

Amerikai svarbiau yra žiūrėti į Pietų Amerikos pasiekimus ir komunistų idėjų plėtimą, sovietų ginklų gabenimą. Jai turi rūpėti ir Afrika ar Azija, nes dabar pasaulis yra jau toks mažas, kad negali apeisti nė vieno kurio krašto, nors ir toli nuo Amerikos kontinento. Nors valdžios ir vienintelės partijos prieky atsistojo civilis buvęs teisingumo ministeris Maung Maung, bet ir laisvoji Europa yra susirūpinusi, nes ir ji turi prekybinius, pramoninius ir kitokius ryšius su pačia Burma ir per Burma su jos kaimynais. Akys visų turi būti nukreiptos ne tik į Aziją, kurioje jau didžioji jos dalis, kaip Kinija, Indokinija, yra prarasta, bet ir į Burmą, kuri yra tarpininkė tarp komunistinių ir demokratinių kraštų.

P. S.

Tik dangaus skliautai, bet ne sielą, pakeičia tie, kurie pabėga už jūrų.

Horacijus

Kas sutrumpina man laiką? Darbas. O kas neapsakomai jį prailgina? Tinginystė.

J. W. Goethe

35-OJI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

(Pabaiga)

R. KUBILIŪTĖ

Ketvirtadienis, rugpjūčio 4 d.

Ryte doc. Vytautas Skuodis, dabar iš JAV-bių, aptarė temą „Tauta Tėvynėje ir išeivijoje. Jos problemos ir santykis su dabartine Sovietų Sąjungos politika“. V. Skuodis labai įdomiai aptarė Lietuvos geras ir blogas ypatybes ir santykis su dabartine Lietuva ypač įdomūs šiomis dienomis. Yra įvairių psichologinių ir emocinių barjerų, kurie maždaug skiriasi nuo vienos rūšies ateivių (gyvenusių Lietuvoje) ir kitų (užaugusių užsienyje).

V. Skuodis citavo „Nepriklausomos Lietuvos“ straipsnį, kuriame teigiama, kad išeivija nepaliko Lietuvos dėl kultūros. Kultūra gali turėti daugiau kaip 300 apibrėžimų, pagal J. Gėrnių, kultūra yra tautos siela, o popiežius Jonas Paulius II teigia, kad per kultūrą kuriama žmonijos pažanga. Visi turi tam tikrą rolę, juk net disidentas sėdintis kalėjime, turi darbą.

J. Norkaitis kalbėjo apie miestų suporavimą. Vilnius suporotas su Madison JAV-se ir (berods - rk) su Lampertheimu Vak. Vokietijoje. Pagal J. Norkaitį Sovietų miestų suporavi-

ma su laisvojo pasaulio miestais, tvarko rimtos teisinės institucijos. Problemos iškyla, kai vienas iš partnerių nelegaliai atsirado ar kai vienas iš partnerių peržengia kultūrinės ribas ir kišasi į kitos srities reikalus. Vienas partneris neva pranešė, kad būtų gerai, jei Vak. Vokietija panaikintų politinių nusikaltimų komitetą (kuris egzistuoja nuo 1959 m.). J. Norkaitis teigė, kad patriotizmo lenktynės — tai savotiškas sportas. Teorėtiškai miestų suporavimas naudingas, bet priklausomai nuo kokios laikysenos nesovietiniai miestai turės.

Diskusijų metu vieni iškėlė klausimą, ar ryšiai su Lietuva pakenks valstybingumo klausimui (atsakymas — ne). Kiti pastebėjo, kad gal Madisons suporavimas su Vilniui gali būti provokacija Chicago lietuviams (įdomi mintis). Tačiau miestų suporavimas — tai vakarų sugalvojimas.

Vakare dr. Vytenis M. Vasyliūnas skaitė paskaitą „Kas yra kometa?“. V. Vasyliūnas yra vienas iš žymaus Max Planck instituto direktorių. Kasmet jis pasirodo Europos lietuviškųjų studijų savaitės programoje, nešiodamas vieną iš savo dviejų kepurų — kaip aukšto lygio vargonininkas ar kaip astrofizikas, norintis studijų dienų dalyvius apšviesti. Halley kometos pasirodymas pasaulio dėmesį atkreipė į kometas, nes pakartotinai pasirodo. Šis „nesvarbus sniego kamuolys“ neva pastebėtas menininko Giotto, kurio 1301 m. kūrinys

matyti ar ne kometa. V. Vasyliūnas parodė vaizdą, kaip atrodė Max Planck instituto pastatytas filmavimo aparatas, kuris priskrido prie Halley kometos.

Penktadienis, rugpjūčio 5 d.

Ryte dr. Vytautas J. Bieliauskas iš JAV-bių (naujai išrinktas PLB pirmininkas) skaitė paskaitą „Negirdimas kančios šauksmas sąžinės kaliniu — moderniosios represijos psichologiniai bruožai“. Psichologas Bieliauskas nurodė klausytojams baisiausią žmogaus ypatybę — galimybę vienas kitą kankinti. Gyvyčiai apsigina ar kovoja dėl maisto. Negalima buvo tikėti, kad net 1/3 šių dienų pasaulio kraštų praktikuoja kankinimą. Treptis — tai psichologinė ir fizinė kančia. Kankintojai kartais visai išsėina iš ribų — kankina, nes kitas neva turi „paslapčių“, kurios valdžios ir tautos priešai. Karo metu kovojama prieš kraštą, ne prieš individą, bet karo pabaigoje reikia apspėti, kas laimėjo ir ką jie laimėjo? Vieno žmogaus pažeidimas paliečia mus visus, tai visų nusikaltimas. Diskusijos iškilo apie padėtį dabartinėje Lietuvoje, apie kareivį Artūrą Sakalauską, kuris, sakoma, nužudė aštuonis savo kankintojus kariuomenėje.

Po pietų vieni iškylavo, o Baltų draugija posėdžiavo. Prieš vakarienių Eglė Juodvalkė trumpai apžvelgė Toronte įvykusį Kultūros kongresą. Vytautas Bieliauskas aptarė Toronte įvykusį PLB seimą, o Kęstutis Ivinskis papasakojo savo išpuodžių iš šokių šventės. Tie, kurie negalėjo dalyvauti, turėjo progos išgirsti gana atvirų pasisakymų apie kongresą ir šokių šventę (įskaitant, kad gerai ir kas blogai praėjo). Naujasis PLB pirmininkas pranešė, kuriems kraštams seime buvo atstovaujama, pranešė savo valdybos sudėtį. Valdyba išsisklaidžiusi po tris kraštus, bet kol kas valdybos nariai pasiryžę sunkiai dirbti.

Vakare Karolina Misiulytė Paliulienė ir Jonas Kristupas Mončys iš Paryžiaus interpretavo Nijolės Sadūnaitės atsiminimus. Maža Huettenfeldo katalikų bažnytelė buvo pilna. Ne visi žiūrovai suprato prancūziškai, bet iš anksto išdalytos lietuviškos santraukos davė bendras mintis. Interpretacija buvo labai profesionališkai atlikta, ir reikia tikrai aukštai įvertinti šių jaunų aktorių pastangas šiuo būdu paskelbti žinias apie Lietuvą svetimiejiems.

Yra kalbama, kad gal teks interpretaciją parodyti ir kitur tarp kitataučių (tai yra nelietuvių), pvz. Montrealyje, Kanadoje. Po jų pasirodymo susidomėję dalyviai dar rinkosi gimnazijos patalpose trumpam Vytauto Skuodžio pranešimui, kas Nijolei po to įvyko ir kaip jai dar iki šios dienos yra grąsoma.

Šeštadienis, rugpjūčio 6 d.

Šeštadienį vyskupas Antanas Deksnys atnašavo šv. Mišias už Lietuvą. Po pietų vyko Europos Lietuvių Bendruomenių pirminkų posėdis.

Viename gimnazijos kambaryje trys poetai skaitė savo kūrinius. Tai Vainis Aleksa, Eglė Juodvalkė ir Saulius Kubilius. Po deklamavimo išliko klausimų, kokia kalba poetai kuria ir kas juos paskaitina kurti ta kalba. Kilo idomių diskusijų, ar poetai nori ir ar turi būti visų suprastai.

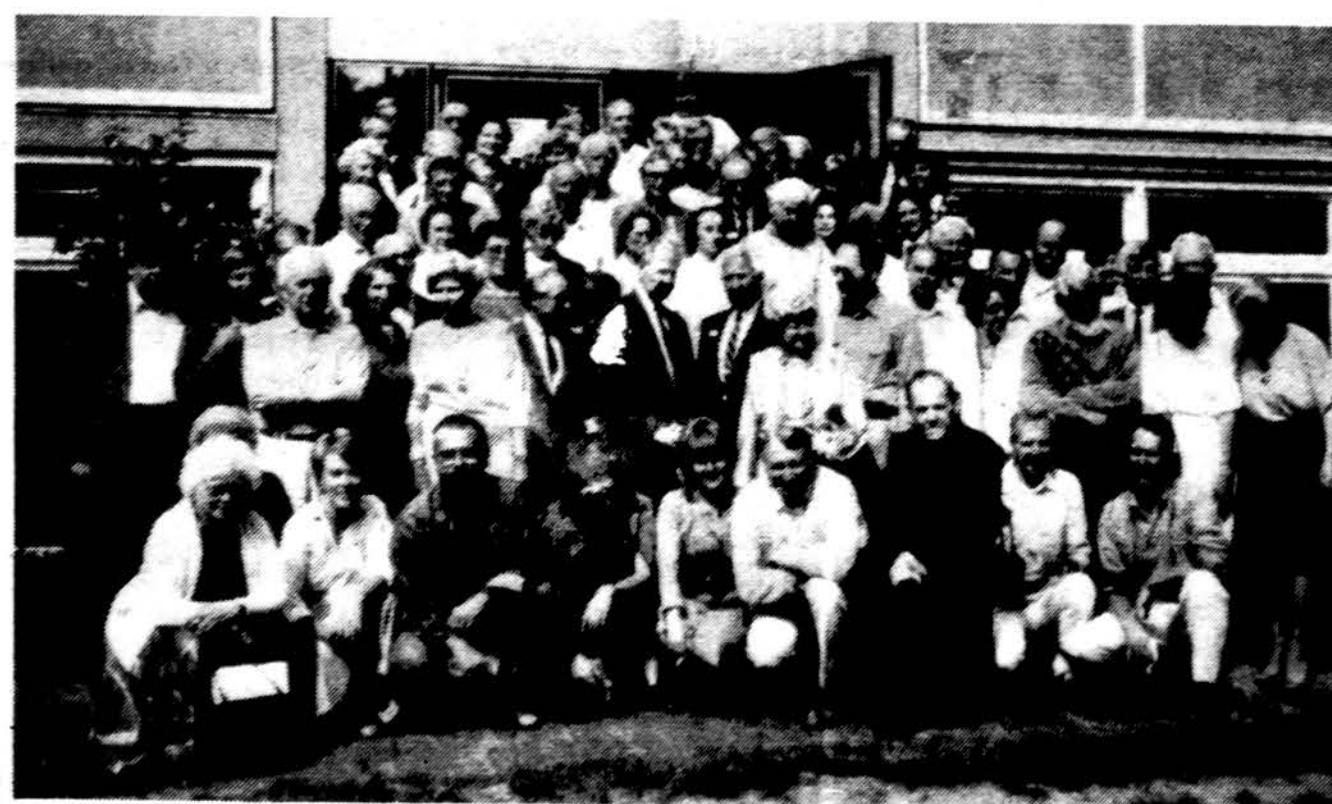
Vakare vyko Vytauto Kernagio (iš Lietuvos) koncertas. V. Kernagis kaip tik tuo metu lankėsi Vak. Vokietijoje. Buvo malonu išgirsti jo senesnių ir naujesnių dainų. Jis pats prisipažino, kad jau senokai nepasirodė be savo muzikantų, bet visai be baimės sau pritarė gitara ir pianinu. Prieš kiekvieną dainą paminėjo, kas ją parašė, ar kurio poeto žodžiai davė dainai inspiracijos ir pan. Žiūrovai labai smagiai praleido tą pusantros valandos laikotarpį, o po to vyko į valgyklą iškilmingam banketui.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas visur dalyvavo. Jo vadovaujama gimnazija, atrodo, labai gražiai tvarkosi. Studijų savaitės dalyviai labai patogiai buvo apnakvydinti parkelyje (palapinėse), naujam architektūriškai moderniam berniukų bendrabutyje, ar seniau pastatytam mergaičių bendrabutyje, ar laikinam klasių pastate, ar pagrindiniame pastate (kuriam yra valgykla).

Gimnazijon 1988-89 metams užsiregistravo 86 mokiniai (pagal žinias, gautas iš direktoriaus studijų savaitės metu); tarp jų net aštuoni iš Pietų Amerikos. Gimnazijoje bent trejiems metams kapelionu bus seniausias įšventintas kun. Edis Putrimas, o kiti mokytojai, kurie negyvena nuolat Vak. Vokietijoje, tiesiog varžosi ten pamokytojauti bent metus.

Studijų dienų dalyviai taip pat turėjo progos su direktorium nueiti apžiūrėti remontuojamą pilį, kurioje bus salė, biblioteka,

(Nukelta į 4 psl.)

Europos lietuviškųjų studijų dalyviai, suplaukę iš Didž. Britanijos, Prancūzijos, Vak. Vokietijos ir Lietuvos.

Nuotr. R. Kubiliūtės

PALIKAU PĖDAS EUROPOJE

VINCAS ŠALČIŪNAS

26

Šios kopyčios dešinėje sienoje yra šeši didžiuliai paveikslai, kurių temos yra paimtos iš Mozės gyvenimo, o kairėje — iš Kristaus. Tie nuostabaus grožio kūriniai buvo atlikti Pinturicchio, Botticelli, Roselli ir kitų dailininkų. Bet lubos ir apsidai yra darbas garsaus skulptoriaus Michelangelo, kuris, pop. Julius II priverstas, ėmėsi jam neįprasto freskos darbo. Per ketverius metus jis užbaigė lubų dekoravimą, racionaliai sujungdamas didžiulius paveikslus, architektūros formas ir figūras į visumą. Jo Senojo Testamento scenos — Pasaulio sukūrimas, Adomo ir Ievos sutvėrimas, Nojaus arka, Didysis tvanas ir kt. — taip įtikinančiai veikia į žiūrovą, tarytum menininkas pats būtų buvęs anų įvykių liudininkas.

Daug vėliau Michelangelo užbaigė apsidų dekoravimą pačiu įspūdingiausiu kūriniu „Paskutinis Teisimas“, kuriame stambi Kristaus figūra yra vaizduojama Teisėjo vaidmenyje. Prie Kristaus kojų vyksta teisųjų ir pasmerktųjų išgyvenama drama. Į žmogaus gyvenimo kelią nuo Sutvėrimo iki Paskutinio teismo bežiūrėdamas, pasijunti toks menkas ir toks netikras, katoje Teisėjo pusėje rasi sau vietą? Sikstinios kopyčioje vaizdžiai susipažįsti su Michelangelo kūrybinio genijumi ir jo kūrybos didingumu. Kopyčioje šiuo metu vyksta freskų restauravimas, po kurio jos suspindi tikrai nuostabiomis spalvomis.

Žvilgsnis į Romą

Romoje man teko daug kur lankytis ir daug ką pamatyti, tai išpuodžių ir medžiagos susirinko tiek, kad galėčiau parašyti atskirą reportažą.

Šiandien Roma yra 3 mil. gyventojų didmiestis, plačiai išsiplėtęs už senosios Romos sienų. Naujieji priemiesčiai, gyvenvietės ir imonės yra moderniškos, gatvės plačios ir prilygsta kitiems panašiams vakarų pasaulio miestams. Ypatingai moderniškas yra E. U. R. (Esposizione Universale di Roma) priemiesčiai, kur 1942 m. turėjusi įvykti pasaulinė paroda. Dabar ten įsikūrusios visokios įstaigos ir pastatytos puikios gyvenvietės.

Visai kitoks vaizdas yra senamiestyje, aplink kurį dar ir šiandien yra išlikusios aukštos tvirtovų sienos, kadaise saugojusios miestą nuo užpuolimų. Čia gatvės siauros, neturkijos išplanuotos, daug kur tik vienos krypties. Užtai judėjimas gatvėse yra labai painus ir pavojingas. Automobiliniai netvarkingai pastatomi gatvėse, ant šaligatvių ir visur, kur tik atsiranda vietos juos kaip nors įgrūsti. Nors judėjimą tvarko švišos, bet pėstiems per gatvę pereiti yra tikras vargas.

Greičiausia Romą bus įsteigę ne legendariniai dievo Marso pavainikiai Romulus ir Remus, bet vietiniai piemenys, apie 8 amž. pr. Kr. prie Tiberio įsteigę savo kaimą, iš kurio išsivystė Romos respublika, o vėliau — imperija. Jau 2 šimt. m. pale Romos imperija buvo tokia galinga, kad užvaldė didelę dalį Europos ir Azijos bei Afrikos šalių. To meto Romos imperijoje suklebėjo menas, išaugo šventyklos, rūmai, forumai ir cir-kai. Bet imperija veikiai susilpnėjo, o 476 m. Romą nusiaubė vandalai ir imperiją galutinai sunaikino. Šiandien mieste matome baigiančius sunykti jos fragmentus.

Iš senųjų pastatų geriausiai išsilaikęs Panteonas (27 m. pr. Kr.), pagonių dievų šventovė, o 609 m. paversta krikščionių bažnyčia. Neblogam stovyje išlikęs Marcello teatras ir imperatorių Konstantino, Tito ir Septimijaus Severo triumfo vartai. Iš Romėnų forumo, kuris kadaise buvo romėnų religinio ir politinio gyvenimo širdis, beliko tik griuvėsiai. Geriau išlikusius pagoniškus šventovių griuvėsius panaudojanti, vėliau krikščionys pasistatė kelias savo bažnyčias. Viena iš tokių yra Šv. Juozapo bažnyčia, pastatyta virš Mamertino kalėjimo. Sakoma, kad jame kalėjėjęs ir šv. Petras, kur, stebuklingai iš akmeninių sienų ištryškusi vandeniu, krikščionys kitus kalinius.

Romos imperijai išsiplėtus, esamo Romėnų forumo (Forum Romanum) jau nepakako miestiečių viešam gyvenimui naudoti, tai imperatoriai Cesaris, Augustus, Vespasianas, Trojanas ir kiti statydino imperatoriškus forumus (Fori Imperiali) su šventyklomis, susirinkimų „bazilikomis“ ir net prekyvietėmis. Ir iš jų teliko tik viena kita siena, gerokas skaičius kolonų ir kitokie griuvėsiai. Šie istorijos „liudininkai“, netaisomi ir neprižiūrimi, neilgai čia stovės! Gerai atrodė tik 137 pėdų aukščio Trojano kolona, statyta 113 m. šio imperatoriaus pasiekimams įamžinti. Jos viršuje stovėjusi Trojano statula 16 šimt. buvo nuimta, o jos vietoje uždėta šv. Petro skulptūra.

Iš visų Romos imperijos pastatų, turbūt, geriausiai išsilaikęs yra Koliziejus, statytas 70-80 m. Tai milžiniškas, plytinis amfiteatras, kurio išorė buvusi aptraukta marmuru, o keliaukščio pastato angose ir nišose stovėjusios dievų, vadų ir imperatorių statulos. Vėliau renesanso didikai marmurą ir puošmenis nuėmė ir nusigabeno savo rūmams statydinti. Nežiūrint to, jis yra stambiausias išlikęs romėnų architektūros pavyzdys.

(Bus daugiau)

Viktoras ir Elzė Diminskiai liepos 23 d. atšventė Arkansas savo vedybino gyvenimo 50 metų sukaktį. Jie išaugino tris vaikus — sūnų Joną, dukteris Aldoną ir Nijolę su šeima. Visi juos sukakties proga sveikino. V. Diminskis savo laiką dirbo „Draugo“ knygyne. El. Diminskienė buvo „Draugo“ bendradarbė.

PETKUS IR TAMKEVIČIUS TVIRTAI LAIKOSI TREMTYJE

Viktoras Petkus ir kunigas Sigitas Tamkevičius tvirtai laikosi tremtyje, praneša Robertas Grigas, kuris juos aplankė kartu su kun. Roku Puzonu ir buvusiu politkaliniu Kazimieru Kryževičiumi praėjusio mėnesio.

Viktoras Petkus, gyvenęs ir dirbęs sargu Buriatijos autonominėje respublikoje, prašė padekoti ir visiems Vakaruose, kurie su juo palaiko ryšį. Jis susirašinėja su maždaug 85 asmenimis iš įvairių pasaulio šalių ir yra gavęs daug siuntinių iš užsienio. Petkus prašė, kad tie geradarijai jam siųstų mažiau drabužių, dėl kurių reikia sumokėti labai aukštą maitą, o vėliau jam suteiktų gero kaloringo maisto, nes ten kur jis gyvena to trūksta.

Pasak jį aplankiusio Grigo, Petkų gerbia ir jam padeda aplinkinės lietuviai gyventojai, nepaisant valdžios pastangų nustatinti juos prieš šį Lietuvos Helsinkio grupės steigėją. Valdžia sušaukė susirinkimus prieš Petkų, ragino žmones su

PRAŠO LUEBECKO „NESIGIMINUOTI“ SU KLAIPEDA

Pasaulinė Baltų Taryba pasiuntė laišką Luebecko uostamiesčio, Federacijoje Vokietijoje, burmistrui ir miesto Senatui, kviesdama atsakyti nuo sovietų siūlomam Luebecko ir Klaipėdos susigiminiavimui. Baltų Taryba laiške pažymi, kad reikėtų susilaikyti nuo tokio susigiminiavimo, kol Lietuvos teisė ir žmogaus teisių padėtis krašte nesiderina su visuotiniai priimtais tarp tautinės teisės dėsnių, ypač gi su Helsinkio konferencijoje priimtais išpareigojimais.

Pasaulinė Baltų Taryba laiške Luebecko burmistrui ir miesto Senatui atkreipia dėmesį, kad Lietuva ir kitos dvi Pabaltijo valstybės Estija ir Latvija buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą pasirašant Hitlerio ir Stalino susitarimą 1939-ais metais rugpjūčio 23 d., pažėdžiant tarp tautinės teisės normas. Šio įjungimo, pažymi Baltų Taryba, nepripažino nei Federacinė Vokietija, nei visos kitos pasaulio demokratines valstybės.

juo nebendrauti, nes jis esąs „banditas“. Petkus gyvena trijų metrų iš penkių metrų kambarielyje su girtuokliu, kuris jį labai vargina.

Kunigas Sigitas Tamkevičius, kuris atvyko į tremties vietą Tomsko oblasti birželio 13 d., esąs pradžioje, jo plaukai praręję, bet šiaip jo nuotaika labai gera ir, atrodo, sveikata pasitaisiusi. Kunigui Tamkevičiui šiek tiek sunkiau, nes pradėjus gyvenimą tremtyje, jis nėra kaip reikiant išsikūrus, tad geradarijai yra raginami jam siųsti siuntinius.

Apie palengvėjusias kun. Tamkevičiaus gyvenimo sąlygas liudija ir vienas jo neseniai rašytas laiškas: „Pagaliau aš jau ne taip suvaržytas ir galiu dar laisvais aplankyti savo geradarius. Būdamas Uralų lageryje gavau iš Jūsų Kalėdinį sveikinimą. Daugiau manęs, kai rašėte, nepasiekė. Krūvonis konfiskavo davė... Tegul Dievas jiems atleis...“

„Gyvenu kaip atsiskyrėlis. Turiu atskirą kambarį, pats šeiminkauju, tvarkausi, skalbiuosi. Aplinka labai gera nuolatiniame gyvenime su Dievu. Ypač po penkių metų šurmulio dabar aš ilsiuosi kūnui ir dvasiai“.

Atvykęs į tremties vietą, kun. Tamkevičius iš pradžių buvo apgyvendintas su triukšmingais girtuokliais nepaprastai purvinam bendrabutyje. Jam gaus atskirą kambarį, KGB daro spaudimą, klausia, kodėl jam buvo leista iš bendrabučio išsikelti. Jis dabar nešioja pašta. Kunigas Tamkevičius pasakoja jį aplankiusiems, kad vienu metu jo tardytojai prieš jį naudojo narkotikus, juos įpylė į kavą. Jis neatsimena ką pasakė kai jį tardė. Žino, tik, kad tardytojas buvo nepatenkintas, tad mano, kad nieko vertingo neatidengė.

Kunigo Tamkevičiaus naujausias adresas: 636310 Tomskaya oblast, Krivosheinsky rayon, g. Krivosheino, ul. Pionierskaya 3. Viktoro Petkaus adresas: Buryatskaya ASSR, 671510 Bauntovski rayon, pos. Bagdarin, Bagdarinskaya ekspedit-siya.

(LIC)

PIRMIEJI SS LEGIONŲ DAIGAI PABALTIJYJE

Iš vokiečių kalbos vertė
Bronius Nemickas

Vokiečiai, 1941 m. pradėję Antrąjį pasaulinį karą ir įkandinė emė veržtis į rytus, iš pradžių pasiklioję tik savo karinėmis pajėgomis ir užimtuosiuose kraštuose neleidė tautinės kariuomenės. Buvo nusistatę pripažinti tik vietinius savisaugos dalinius, griežtai pavaldžius vokiečių SS ir policijos įstaigoms. Net SS legionai, ypač Pabaltijyje ir Ukrainoje, vokiečiams buvo nepriimtini, kad nežadintų užimtųjų kraštų tautinių jausmų.

Tačiau Stalingrado tragedija vokiečius įtikino, kad jų karinės pajėgos nėra nenugalimos, kad jiems reikalinga užimtųjų kraštų ne tik ūkinė, bet ir karinė pasipirtis. Tada pradėti organizuoti kitų tautų vadinami savanorių SS legionai, neaplenkiant ir Pabaltijo valstybių.

Himmlerio pasiūlymu Hitleris 1943 m. sausio 23 d. įsakė suorganizuoti latvių ir lietuvių savanorių SS legionus. Lietuvoje vokiečiai neįsteigė suorganizuoti SS legiono, nes lietuvių tauta griežčiausiai priešino jų pastangoms ir dėl to skaudžiai nukentėjo. Estijoje, kaip rodo čia pat spausdinamas raštas, SS legionas pradėtas organizuoti anksčiau. To rašto tekstas toks:

Reichsfuehreris SS
Tgb. Nr. 14/8/43 g
Fronto vadovybės būstinė,
1943 m. sausio 13 d.

Slaptai

1) Vyr. SS įstaigai
2) SS vadovybės vyr. įstaigai.
Šiandieną lankydami Poznanėje — Treskau žemesniųjų vadų mokykloje, * sutikau 54 estų jaunuosius. Žmonės aplamai padarė gerą įspūdį. Rasiškai jų neišskirtum, jei galėtum susikalbėti.

Dabar noriu, kad būtų tuoj pradėta mokytis kalbos ir iš pradžių Vokietijos liaudies universitetų būdu, nes kitaip nepasiseks pastoviai laimėti germanų Reichui šių estų legionierių, o su jais ir žymios estų tautos dalies.

Žemesniųjų vadų mokyklos 10-čiai geriausių paskyriaus premijas. Jos iš manęs pareikalautinos. Taip pat noriu, kad

1) būtų mokoma ir išmokoma vokiečių kalbos žodžiu bei raštu ir tuo būdu.

2) suteikiama galimybė pasaulėžiūriškai mums suartėti su žmonėmis visomis savo idejomis.

Taigi esu įsitikinęs, kad, kai kartą suartėsime, juos visus laimėsime, ir jie supras, jog 900.000 estų tauta negali pasauliye vegetuoti, bet gali įjungti į Reichą, kaip giminingą tautą. Estai tikrai priklauso prie nedaugelio tautinių genčių, kurias mes be kenksmo sau, atmetę visiškai mažą dalį, galime suldyti su savosiomis.

Pasaulėžiūrinė atranka yra taip pat svarbi, kadangi kitaip ši tauta išmirs. Estija yra žinoma savo vaikų negausa. Taip pat matyti, kad didelė dalis mūsų vyrų (estų legionierių. Vert.) yra vedę ir ūkių savininkai, bet mažai kas iš jų turi vaikų.

Labai retai iš pas mus esančių estų turi daug brolių ir seserų. Bevaikystė Estijoje jau prasidėjusi.

Prašau pasiūlyti, kaip galėtų vykti kalbos mokymas ir pasaulėžiūrinis švietimas.

Kopijos siunčiamos žinoti

2) Saugumo policijos ir saugumo tarnybos šefui,

3) SS obergruppenfuehreriui Jeckeln,
4) SS obergruppenfuehreriui Wolff.

Pavestas

(Parašas)

SS oberstrumfuehreris

Pateikti 31.1.1943

SS oberstrumfuehreriui Dr.

Brandt

W. 202

(Parašo inicialas)

*) Sprendžiant iš rašto turinio ir to, atrodo, kad Treskau žemesniųjų vadų mokykloje lankėsi pats Heinrich Himmleris.

Himmlerio vietininkas Berlyne Gotlob Berger, dar 1942 m. gruodžio 11 d. informuodamas savo šefą apie latvių norą organizuoti savą kariuomenę, laikė tatau „visiškai neįmanomu ir daugiau negu pavojingu“, todėl atmetimu dalyku, bet po mėnesio pragydo jau kitoniškai gaida, būtent:

Reichsfuehreris SS
SS Vyr. įstaigos šefas
GdSSHA/Re/Vo. Az.2a18
Berlynas W 35
Luetzowstrasse 48/49,
Postschliessfach 43,
1943 m. sausio 12 d.

Liečia: Latvių legioną.
Reichsfuehreriui SS ir Vokietijos policijos šefui

Fronto vadovybės būstinė,
Reichsfuehreriui!

Ligi šiol atmesdavau Latvių legiono steigimą, nes žinau Reichsfuehrerio SS nuomonę apie latvius ir lietuvius. Dabar atsiduriame tikrai painioje padėtyje. Jau metai savanoriai iš Latvijos ir Lietuvos**) yra inspektuojami ir lavinami pagal mūsų principus Reicho darbo tarnyboje. Vyrai dabar grįžta ir nori, nežiūrėdami į aplinkybes, tarnauti SS daliniuose. Atsižvelgdamas į ž. onių stiglių, prašau leisti štai ką pasiūlyti:

Mes registruosime savanorius, atrinksime vyrus pagal griežtus rasinius principus. Po atrinkimo pranešiu Reichsfuehreriui SS. Jei susidarys pakankamas skaičius, bus galima eiti prie latvių legiono steigimo. Jei būtų mažiau kaip 1.200 vyrų, tada perduotume juos generolui pulkininkui Dalnege, kuris iš jų sudarytų veiklų policijos batalioną.

Prašau spresti.
12 d. sausio 1943 m.
36/30/43g
G. Berger
SS grupenfuehreris

**) Iš Lietuvos savanorių Reicho darbo tarnyba (Arbeitsdienst) nesusilaukė.

Matyti, 1942/43 m. sandūroje vokiečiams pasidarė trumpa netik prie Stalingrado, bet ir šiaurinės armijos operacijų srityje, kad Himmleris, vos tik gavęs Hitlerio pritarimą, jau rytojais dieną griežiai organizuoti Latvių savanorių SS legioną ir, radio bangomis apie tai pranešdamas 2-rosios SS brigados vadui Klingmann'ui per SS Vyr. vadovybės įstaigą.

35-TOJI EUROPOS...

(Atkelta iš 3 psl.)

kultūros centras, biurui, butai pensininkams ir pan. Dalyviai balsavo negrįžti į Vasario 16 gimnazijos patalpas už dvejų metų, kai pilis bus atremontuota, bet tai nereiškia, kad Vak. Vokietijos ir Europos lietuviai vėl neris šio mažo lietuviško kampelio. Studijų dienų dalyviai ieškojo egzotiškesnių vietovių, pernai balsavo, kad 1989 m. Europos lietuviškųjų studijų savaitė vyks Gotlando saloje Švedijoje, o 1990 m. vėl Europos žemyn (Italijoje ar Šveicarijoje).

Nakvynės patogios, studijų dienų programa įdomi. Studijų dienų metu šeiminkė Lucienė, gimnazistės ir kiti pagelbinkai skaniai valgydino dalyvius, kurie rytą keldavosi į Šv. Mišias, dienas praleido pasikaitose, per petraukus darė trumpas ekskursijas į idomius visai netoliese esančius miestukus ar žiūrėjo vaizdajuosčių (iš demonstracijų Lietuvoje, iš Vytauto Kernagio koncertų, iš liepos mėn. įvykusios šokių šventės ir pan.), lankėsi dail. Krivickų organizuojamose knygų ir meno parodose, o iki paryčių šnekučiavosi (ir pan.) valgykloje ar prie laužo... Ar ta savaitė buvo atostogos, ar maloni pareiga — tai liko kiekvienam pačiam apsispręsti...

batalionams „Latvių savanorių SS legiono“ vardą.

3. Pasirūpinkite tuojau papildyti šį legioną ligi pilno pulko, ypač dabar jaunų amokytų kareivių pakaitaline atsarga. Reikia greitai papildyti, kad 2-roji brigada galėtų atremti bet kokį puolimą.

4. Visa kita (paaiškės) Jūsų 1943 m. sausio 26 d. pranešimo metu.

Heil Hitler!
Jūsų (pasirašė) H. Himmler
1943.1.24 F.V.
Nuorašai siunčiami žinoti;
2) SS grupenfuehreriui Berger
3) SS grupenfuehreriui Juettner

(Pasirašė) A. Meine
(Antras neįskaitomas parašas)

Radio pranešimas

2-rosios SS brigados vadui Klingmann'ui per SS Vyr. vadovybės įstaigą.

Mielas Klingmann!

Latvių savisaugos 4 batalionai už narsumą kovoje nuo šios dienos pavadinami „Latvių savanorių SS legionu“. Tikiuosi, kad 2-roji SS brigada su savo germaniškaisiais legionais ir su Latvių savanorių SS legionu atremis bet kokį puolimą. Yra 2-rosios brigados garbės dalykas — ir sunkiausiomis aplinkybėmis išlaikyti savo poziciją.

Heil Hitler!
Jūsų H. Himmler
1943.1.24.

A. Meine
24.8.18.00
(Du parašai)
(Šaltinis: National Archives microcopy Nr. T-175, roll 22).

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Alfonso Šešplaukis-Tyruolis

Ką Lietuva yra davusi kitų tautų literatūrai savo istorija, gamtovaizdžiu ir žmonių papročiais pirmą kartą panagrinėta Alfonso Šešplaukio-Tyruolio knygoje

LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE

Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje. 244 psl. Knygos kaina 8 dol., su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai moka 10.14 dol. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

FOR SALE BY OWNER
4 bedrooms, 2 baths. Open house every Saturday & Sunday. Mt. Greenwood area. Call for further information;
782-4250 DAYS
239-9020 EVENINGS
Please call in English.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th St
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemi. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR SĄLDYTUVUS
Kreiptis į: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro
Kalbėti lietuviškai

Anatolijus Kairys
VIENA ŠIRDIS
Premijuotas romanas

Tai naujas PLB Švietimo komisijos premijuotas romanas jaunimui, bet įdomus kiekvienam, nes jame telpa 26 dviejų jaunuolių laišakai tarp Lietuvos ir Amerikos. Pažinkime dvi Dainavas: vieną palei Nemuną, kitą prie Detroito, kur tarpsta mūsų vaisiai.

Išleido JAV LB Švietimo Taryba 1988 m., 192 psl. kaina su persiuntimu \$8.50 Illinois gyventojai moka 9 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI
PATARNAUJAME PIRKIME
BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomaj aglyvinėj, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užtept pas

BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir velturi jūsų namų įkainavimo.

HELP WANTED

DEISEL MECHANIC SOUTHWEST AREA
Need an exp. diesel truck mechanic. Top wages for someone with initiative & motivation. Excellent benefits. Need good drivers license & own tools. Must read, write & speak fluent English. Apply in person. Tri State Truck Service, Inc. 8040 S. Roberts Rd. Bridgeview

Reikalingas pianistas sugebąs skambinti nekompolikuotas gaidas vieną dieną savaitėje už atlyginimą. Skambinti vakarais 779-0111.

Ieškoma moteris gyventi kartu, prižiūrėti senesnio amžiaus moterį ir padėti prie namų ruošos. Anglų kalba nereikalinga. Rašyti: Adeline Post, Rt 1, Box 186, Clinton, Wis. 53525, arba skambinti: 608-365-2663.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida
Suredagavo
Juzė Daužvardienė

Šiomis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintąją laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasiekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50 Illinois gyventojai moka \$6.94 Užsakymus siųsti;

DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

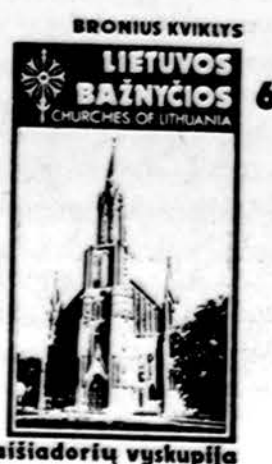
Kaišiadorių vyskupija VI tomas

Siame paskutiniame tome aprašoma ne tik Kaišiadorių vyskupija, bet jame dar talpinama visų jau anksčiau išleistu tomu bendroji dalis: papildymai, atitaisymai, vardiniai...

Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 608 psl., 772 iliustracijos, kietais viršeliais. Paruošė spaudai ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press).

Atspausdino Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu \$27.00 Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar prideda \$1.84 valstybės mokesčio

Kaišiadorių vyskupija

MOSŲ KOLONIJOSE

Dainava, Mich.

KRYŽIAI DAINAVOJE

Pirmaisiais Dainavos jaunimo stovyklos kūrimosi metais i ažuolą buvo įkeltas rūpintojėlis. Neliko ažuolo, bet rūpintojėlis yra dar arčiau kelio, vingiuojančio i stovyklos pastatus. Vėliau kryžkelėje iš kur stovyklautojai pasuka i barakelius, o svečiai i paplūdimį iškilo pirmas kryžius — Agnės Abišalės — Agnės Abišalės — Agnės Abišalės dovana, Viktoro Veselkos darbas. Ateitininkai irgi nutarė pastatyti kryžių. Buvo surasta tinkamiausia vieta prie valgyklos pastato, kur kiekvieną dieną stovyklautojai renkasi pakelti ir nuleisti vėliavas.

Iškilus idėjai pastatyti daugiau kryžių Dainavoje, parinkta vieta i šiaurę nuo pastatų ir pavadinta kryžių kalnu. Šiandieną čia stovi šeši kryžiai: kun. Viktoro Dabušio, E.P. Mačernių ir A.E. Abromaičių, Kanados ir JAV mokytojų bei jaunimo studijų savaitės dalyvių, Jono Masilionio ir Emilijos Paliokaitės, Kazio ir Kazės Bradūnų ir kiek aplėistas kopyltstulpis, kuriam reikalingas atnaujinimas. Vienas iš įdomiausių yra šiais metais pastatytas ir pašventintas Bradūnų šeimos kryžius. Kryžių statymo Dainavoje en-

Pabaltiečių kongrese Pensilvanijoje kalba Kathy Chumachenko (ukrainietė) Baltųjų rūmų atstovė.
Nuotr. R. S. Miliuskaite

PAREIGŲ PERDAVIMO AKTAS

Pagal PLB konstituciją PLB valdybos pareigas perduodam PLB VII-jo seimo Toronte 1988 birželio 29 dieną išrinktai naujai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai per jos pirmininką dr. Vytautą Bieliauską šiandien, 1988 m. liepos 18 dieną.

Senoji valdyba stengsis, kur galima, užbaigti savo pradėtus darbus ir talkins naujai valdybai pagal reikalą. PLB būstinė Jaunimo centre Chicagoje pasilieka valdybos žinioje.

Naujoji valdyba pristatys savo išdininką, kuris 1988 liepos mėnesio pabaigoje ar rugpjūčio mėnesio pradžioje perims išdo knygas ir pinigus iš Stasio Jokubausko, Aleksio Vitkaus, Rimanto Dirvonio ir kitų, turinčių PLB valdybai priklausantį pinigus. Ligi 1988 rugpjūčio 15 dienos sąskaitų apmokėjimus ir finansinius sprendimus tvirtins Vytautas Kamantas.

Abi valdybos susitiks 1988 rugpjūčio 27 dieną, šeštadienį, PLB būstinėje Chicagoje bendram pasitarimui, bylų sutvarkymui ir nuomonių pasikeitimui.

Grand Rapids, Michigan 1988 liepos 18.

Pareigas perduodu:
Vytautas Kamantas
Pareigas perimu:
Vytautas Bieliauskas

tuziazmas yra sumažėjęs. Neužtenka kryžių pastatyti, bet reikia ji prižiūrėti ir atnaujinti. Taip pat reikėtų aikštelėje apie kryžius nupjauti žolę. Kryžių kalno lankytojai padaro nuotraukų ir jas matant spaudoje atrodo gražiai. Tačiau lankytojas išsineša apleisto kalno įspūdį. Reikėtų rasti lėšų ir darbo rankų kryžių kalną reikiamai sutvarkyti. Esame nepalyginamai turtingesni už pavergtą lietuvį, kuris sugeba gražiau užlaikyti Meškučių kryžių kalną.

KAI MOKYTOJAI DAINUOJA

Mokytojų studijų savaitės atsisveikinimo vakaras patraukia visuomenės dėmesį. Todėl mokytojai susilaukia svečių pasigėrėti vienos savaitės darbo vaisiais. Karštą rugpjūčio tryliktosios vakarą stovyklavietės salėje trumpą programėlę atliko patys jauniausieji stovyklautojai, vadovaujami Rūtos Juškinės.

Po to skambėjo dainos. Muzikas Stasys Sližys visą savaitę dirbo su stovyklautojais mokydamas dainavimo, kad lietuviškoji daina kuo gražiau skambėtų. Pradžioje Detroito moterų vokalinis kvartetas, kurį sudaro B. Janušienė, Č. Plurienė, N. Slizienė ir A. Tamulionienė padainavo penkias dainas. Nemu-

tu meni — A. Raudonikio, Lino žiedas — J. Švedo, Motinos ženklai — S. Slizio ir Vasaros romantika — S. Slizio. Dainavimas paliko labai gerą įspūdį.

Bronius Krokys su Vytautu Jonačiumi, mokė lietuvių kalbos kursantus, parodė kaip dainavimo metodu galima pasiekti gražių rezultatų.

I studijų savaitės chorą išijungė lietuvių kalbos kursantai ir moterų kvartetas padainavo keturias dainas: Tu neužmiršk paties geriausio draugo — A. Raudonikio, Sugrįžt negaliu — St. Slizio, Dainavos tango — St. Slizio, Saulėlydis tėviškoje, — B. Gorbulsio. Pagarba mokytojams, kurie skyrė poilsio laiką dainai, ir pagarba muzikui Stasiui Sliziui, kuris per trumpą laiką sugebėjo suderinti visus dainininkus darniam dainavimui.

Be dainos, dar teko pasigėrėti studijų savaitės tautinių šokių grupe, kurią parengė Jadvyga Matulaitienė. Šokėjai entuziastiškai atliko džiukų šokį, pučią vėjas, patrepšlį, aušrelę. Akordeonu grojo Darius Udrys. Po trumpų studijų vadovo Juozo Masilionio ir Švietimo tarybos pirmininko dr. Jono Račkausko žodžių susidaro įspūdis, kad lietuvių mokytojas paėmęs knygą ir lyrą eina Lietuvos keliu.

Stasys Garliauskas

Kai vaikas griūva, angelas pagalbę pakiša, kai senis puola, velnias akmenį pabruka.

Lietuvių patarlė

A.†A. ANTANAS ŽIŪRAITIS

Gyveno Crete, Ill.

Mirė 1988 m. rugpjūčio 23 d., sulaukęs 66 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Žemaitijoje, Juodaičiuose.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Sofija Wojtkiewicz, posūniai George Simonaitis su žmona Patricia, Richard Simonaitis su žmona Vera, septyni anūkai ir keturi praanūkai; brolis kun. Tomas Žiūraitis, Washington, D.C. ir dvi seserys Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas penktadienį, rugpjūčio 26 d. nuo 2 iki 9 v.v. Panozzo Bros. koplyčioje, 530 W. 14th St. (Rt. 30), Chicago Heights, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 27 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas i šv. Liborius parapijos bažnyčia, Steger, IL, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, brolis, seserys, posūniai, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Bukauskas-Leonard. Panozzo koplyčios tel.: 481-9230.

PADĖKA

Š. m. birželio 29 d. mirė mūsų Tėvelis

A.†A.

agr. TOMAS DAMBRAUSKAS

Širdingai dėkojame kun. J. Burkui ir kun. V. Dauginčiui už maldas koplyčioje, atnašautas šv. Mišias ir velionio palydėjimą i kapines.

Dėkojame ponai L. Gudelienei už jos rūpestį ir pagalbą tvarkant laidotuves ir už giesmes koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse.

Taip pat dėkojame karsto nešėjams ir visiems dalyvavusiems laidotuvėse.

Dėkojame už aukas šv. Mišioms ir už gėles. Padėka kalbėtojams, kurie taip gražiais žodžiais prisiminė mūsų a.a. Tėvelį ir aciu visiems, pareiškęsiems mums užuojautos žodžiu, raštu ir per spaudą.

Sūnus Vincas ir šeima

A.†A.

TEODORAI SERAPINIENEI

mirus, jos vyrui IGNUI SERAPINUI nuoširdžią, šaulišką užuojautą reiškia

Vytauto D. Šaulių rinktinės vadovybė ir nariai.

A.†A.

Stasys Ramanauskas-Ramas

Gimė 1912 m. sausio 7 d. New York Mills, N.Y. Užaugo Lietuvoje. Paskutinius 40 metų gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė netikėtai 1988 m. rugpjūčio 23 d.

Pasiliko dideliame nuliūdime: žmona Juzė, posūnis Rimas Vaitkus su žmona Lydia, anūkai Linas ir Darius; posūnis Vytautas Vaitkus su žmona Aldona, anūkai Tomas ir Rūta su vyru Greg; praanūkai Ariukas ir Alytė. Giminės: Harriet Grange, Victoras Balundis su šeima ir kiti.

Priklausė šv. M. Marijos Gimimo parapijos chorui, Liet. Bendruomenei, BALF'ui ir kitoms organizacijoms.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. ketvirtadienį, rugpjūčio 25 d. ir penktadienį, rugpjūčio 26 d. nuo 4 iki 9 v.v.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 27 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas i šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, posūniai, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių dir. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

Akvilia Maletienė-Kišūnaitė

Gyveno Čikagoje, Brighton Parke.

Mirė 1988 m. rugpjūčio 23 d., sulaukusi 69 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Obelių valsčiuje, Kreščionių kaime.

Amerikoje išgyveno 37 metus.

Pasiliko nuliūdime Lietuvoje brolis Valentinas su šeima ir mirusio brolio Broniaus šeima, Kanadoje brolis Jonas su šeima ir Čikagoje žentas Vitalis Uta.

Priklausė Generolo T. Daukanto Jūrų šaulių kuopai, Brighton Parko Lietuvių Bendruomenei, Brighton Parko Namų Savininkų draugijai ir Pensilvanijos draugijai.

Kūnas bus pašarvotas Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave., penktadienį, rugpjūčio 26 d., nuo 2 val. iki 9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 27 d. 9 val. ryto bus atlydėta i šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčia, iš kur po gedulingų pamaldų velionė bus nulydėta i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuliūdę broliai ir žentas.

A.†A.

ELIZABETH KAVALIŪNIENĖ

RAMANAUSKAITE

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1988 m. rugpjūčio 24 d., 5:25 val. ryto, sulaukusi 83 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Višakių Rūdės valsčiuje, Kazlų Rūdės kaime. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Walter Kavaliūnas, marti Vida, Jonas Kavaliūnas, trys anūkai: Teresė, Vladas ir Antanas; sesuo Magdalena Bernotaitienė.

Velionė buvo našlė a.a. Jono Kavaliūno. Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, rugpjūčio 25 d. nuo 1 iki 9 v.v. ir penktadienį, rugpjūčio 26 d. nuo 1 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugpjūčio 27 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta i šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnūs, marčios, sesuo.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

MIRTIES SUKAKTYS

A.†A.

kun. BRONIUI LIUBINUI

Vakarų vokietyje mirus š.m. rugpjūčio 7 d. keturių savačių mirties sukaktį i jo brolio

A.†A.

JUOZO LIUBINO

septintąsias mirties metines minint, jų brangiam atminimui šv. Mišios bus atnašaujamos š.m. rugėjo 7 d., trečiadienį, 10 val. ryto Tėvų Pranciškonų koplyčioje, 555 — 68th Ave., St. Petersburg Beach, Florida. Šv. Mišias atnašaus kun. V. Dabušis.

Prašau draugus ir pažįstamus pasimelsti už velionių a.a. kun. Broniaus ir a.a. Juozo sielas.

Nuliūdusi Nina Liubinienė

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1988 m. rugpjūčio mėn. 25 d. 5

A.†A.

Audronė Vaičaitytė-Cheeks

Gyveno Glen Ellyn, IL.

Po sunkios ir ilgos ligos išskeliavo Amžinybėn 1988 m. rugpjūčio 22 d., sulaukusi 46 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Vilniuje.

Pasiliko dideliame nuliūdime vyras John, dukte Kristina, sūnus Edvardas, motina Olga Vaičaitienė-Juknienė, patėvis Motiejus Juknius ir jo dukros Genė ir Irena su šeimomis; brolis Ramūnas Vaičaitis su žmona Rūta ir velionės krikšto dukte Aleksandra; teta Elena Povilaitienė su vyru Jurgiu; tetos Kanadoje: Ona Kaufmann su šeima, Elena Klein su vyru; dėdės: Albertas Hess su šeima, Bruno Hesas su šeima; pusėsėdės: Nijolė Vengrienė su dukra Aukse, Irena Judd su šeima; pusbrolis Darius Slavinskas su šeima ir daug kitų giminių Vokietijoje ir Kanadoje.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, rugpjūčio 25 d. nuo 6 iki 9 v.v. Beibelman-Kunsch koplyčioje, 117 W. Van Buren, Naperville, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 26 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėta i Chapel Hills Gardens kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, duklė, sūnus, motina, brolis su šeima ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Beibelman-Kunsch. Tel. 355-0264.

A.†A.

TEODORAI SERAPINIENEI

mirus, jos vyrui lituanistui IGNUI SERAPINUI bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Petras ir Ona Jonikai

GAIDAS-DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPYLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

APLINK MUS

x Kun. Antanas Švedas, MIC, Šiluvos atlaido proga nuo rugsėjo 8 iki 15 d. sakys vakarais 7 val. pamokslus Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje. Bus vakarais šv. Mišios ir specialūs pamokslai, o rugsėjo 11 d., sekmadienį, iškilminga procesija lauke. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

x Iškilmingas balius, kurį rengia „Draugo“ renginių komitetas rugsėjo 25 d., sekmadienį, Martinių restorano pokylių salėje, bus su menine programa. Meninę programą atliks estradinė dainininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė, pasižymėjusi įvairiuose kraštuose. Ji šiuo metu yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse, nors šiaip gyvena Anglijoje.

x Lietuvių Mokslo akademijos suvažiavimas šiemet bus Romoje spalio 3-6 dienomis Domus Pacis pensionate. Jei kas iš Amerikos dalyvauti žada, prašoma pranešti prel. Algimantui Bartkui, Via Casalmonteferrato 20, 00182 Roma.

x Kristijono Donelaičio lietuistinių mokyklų Tėvų komitetas praneša, kad mokslo metai prasidės rugsėjo 10 d. Registracija vyksta tą pačią dieną 9 val. ryto. Visi turi pristatyti jau 9 val. mokykloje. Pamokos prasidės 10 val.

x „Chicago Tribune“ liepos 24 d. laidoje praneša, kad West Chicagos prieglaudoje mirė Lietuvos aristokratė Teofila Zlatarinskienė-Danienė, 87 metų amžiaus. Palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Buvusi dainininkė ir dainavusi dviejuose choruose, taip pat Sophie Barcus radijo valandėje 1930-40 metais. Jos tėvas buvo grafas Jonas Kazis, vyrais buvęs baronas Andrius Zlatarinskis, jam mirus, 1938 m. ištekojo už Pauliaus Danio. Iš giminių yra likęs tik proanūkas.

x Regimento Adomaičio, kino ir teatro aktorius, režisierius bus Santaros Šviesos suvažiavime rugsėjo 8-11 d. Tabor Farmoj, Sodus, Mich.

x Šiais rinkiminiais metais labai svarbu parodyti lietuvių dmesį JAV-ų prezidentiniams rinkimams. Lietuvių Respublikonų Illinois lyga kviečia visuomenę gausiai atsilankyti į rugpjūčio 28 d., sekmadienį Ateitininkų namų sode (127-4a ir Archer gatvės, Lemonte), vykstančią LRI lygos metinę gegužinę. Pradžią 12 val. p.p. Politinėje veikloje teikiama dėmesys gerai organizuotoms ir gausioms grupėms. Dalyvausime visi!

(sk)

x Algimantas Čekuolis, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, rugpjūčio 26 d., penktadienį, 7:30 v.v. Jaunimo centro mažojoje salėje dalyvaus diskusijoje apie dabartinius įvykius Lietuvoje. Bus rodomi video filmai iš dabartinių įvykių Lietuvoje, kunigų šventinimas ir kt. Rengia „Akiračiai“.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

(sk)

x Politinės bei visuomeninės temos Ateitininkų studijų dienos Dainavoje bus palietos dviuose paskaitose rugsėjo 3 dienos popiečiu. Vaclovas Kleiza skaitys paskaitą „Lietuvos okupacijos nepripažinimas – tikrovė ir mitai“ ir Vytautas Skudis – „Pogrindžio srovės: bendradarbiavimo galimybės ir konfliktų pavojai“. Studijų dienoms registruojamasi pas Birutę Bublienę.

x Lietuvių Tautiniai namai Chicagoje mini savo 20 metų sukaktį šia programa: šventos Mišios už mirusius narius šeštadienį, rugsėjo 17 d., 11:30 val. ryto Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Šventas Mišias atnaušaus klebonas kun. J. Kuzinskas. Giedos solistė Margarita Momkienė. Vargu nos Kazys Skaistgirys. Mirusių šeimos, artimieji ir LTN nariai kviečiami šiose Mišiose dalyvauti ir prisiminti mūsų mirusiuosius.

x Augsburgio Lietuvių gimnazijos 1948 metų abiturientų laida, minėdama 40 metų atidarytą, paauguko Lietuvių Vasario 16 gimnazijai 1,000 dol. Šis žestas, jei pakartotais kitų abiturientų iš lietuvių gimnazijų Vokietijoje, minint savo sukaktį, galėtų būti žymi parama mūsų lietuviškai gimnazijai Vokietijoje.

x Pranešama jūrų šauliams, kad dėl susidėjusių aplinkybių Chicagos rajono jūrų šaulių „Nemuno“ rinktinės dalinių – gen. T. Daukanto ir Klaipėdos jūrų šaulių kuopų bendras narių susirinkimas, numatytas šaulių namuose, rugsėjo mėn. 4 d., atšaukiamas. Rinktinės narių susirinkimas nukeltas ir šaukiamas rugsėjo 25 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Šaulių namuose. Kviečiami visi „Nemuno“ rinktinės priklausantieji šauliai ir šaulės dalyvauti.

x Kanados „The Recorder and Times“ laikraštis plačiai aprašo Jacqueline ir Petro Raginų galeriją „Nemuna“ Gana-noque vietovėje ir lietuviškus meno kūrinius galerijoje. Galeriją lanko ne tik lietuviai, gyvenę Kanadoje, bet taip pat kanadiečiai ir kitataučiai, atsilankę į Kanadą.

x Lietuvos laisvės lyga parašė laišką čekams ir slovaksams jų vadinamo „Praha pavasario“ sovietų tankais, isakytas Brežnevo, užgnaužimą prieš dvidešimt metų – 1968 m. rugpjūčio 21 d. Lietuviai reiskia savo solidarumą ir kenčia bendrą kančią.

x St. Xavier College turės suaugusių kursų, kaip tinkamai tarnauti arkivyskupijos ar parapijos sielovados centruose. Reikia tik iš anksto registruotis kolegijoje – 3700 W. 103 St., tel. 779-3300, ext. 451.

x Queen of Martyrs parapija, esanti 10653 S. Central Park, Chicago, Ill., 60655, prašo pranešti, kad parapijos bazaras bus rugsėjo 16, 17 ir 18 dienomis po pietų arba vakarais. Kviečiami visi dalyvauti.

x Vida ir Giedrius Meilai, Troy, Mich., pakeisdami „Draugo“ siuntinėjimo adresą rašo: „Dėl darbo pakeitimo turėjome apeleisti Chicago. Už patarnavimą pridėdame dovanėlę“. Nuosirdus ačiū už 20 dol. auką.

x Šešių dail. Tarabildų grafikos darbai bus išstatyti Čiurlionio Galerijoje šį penktadienį, rugpjūčio 26 d., nuo 7 iki 9 v.v. Dail. Vija Tarabildienė svečiuojasi Chicagoje ir dalyvaus parodoje. Nuoširdus ačiū už 20 dol. auką.

(sk)

Augustburgo abiturientai 1948 m. Iš kairės sėdi: Albinas Kurkulis, Meilė Gerdvilytė (Spence), Alys Grigaliūnas (a.a.), Algis Kasulaitis; stovi: Juozas Dėdinas, Algis Balčiūnas, Verutė Grigaliūnaitė (Nikšenas), Vytautas Pileika, Algis Giedraitis (Giedris), Roma Kasakaitė (Cepulienė), Pranas Urbanas, klasės auklėtojas Šešniolevičius, Meilutė Šekaitė (Eimutis), Romas Burokas (Bureika), Algis Ostrauskas (Ostis). (Nuotraukoje nėra: Laimos Adomaitytės, Vytauto Buroko ir Igno Juzėno).

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PASISEKĖS LIETUVIŠKO MUZIEJAUS FESTIVALIS

Jauni ir seni jau keleri metai suplaukia į lietuviško muziejaus gegužines. Balzoko Lietuvių kultūros muziejus, gyvuojas 22 m., kasmet suruošdavo gegužines New Buffalo, Michigan, prie pat ežero. Dabar prieš dvejus metus persikėlęs į naują didžiulį trijų aukštų pastatą, pradėjo rengti tarptautinius festivalius muziejaus apylinkėse.

Šiemet rugpjūčio 7 d., sekmadienį, aplink lietuvišką muziejų kieme, pievelėje ir net pacioje gatvėje pridygo palapinių miestai, scena ir įvairūs kioskai. Patricija Bakūnienė, Vaikų muziejaus direktorė, puikiai suorganizavo ir šauniai pravedė visą festivalį. Programa vyko laikrodžio tikslumu. „Pasaulinėje scenoje“, kurioje vėliau vyko muzikos ir tautinių šokių programa. Vidurienį muziejaus direkt. Stasys Balzokas trumpu žodžiu atidarė festivalį, sveikindamas atvykusius ir pristatydamas savo pagalbininkus: vicepirm. ir ižd. Juozą Katauską, dir. Frank Zapolį, vyk. dir. Valentą Ramonį ir festivalio pirm. Joe Kwain (Juozą Krainauską). Pastarasis sveikino dalyvaujančius programoje ir gausiai atsilankiusią publiką.

Pirmiausiai pasirodė lietuviai – Vyčių tautinių šokių grupė, vadovaujama F. Zapolio. Žiūrovai smagiai plojo „Čigonėliui“, dar daugiau „Gyvatarui“ ir „Jonkeliui“, o jau „Malūnas“ susilaukė plojimų audros.

Po gražaus lietuvių pasirodymo buvo lenkų šokėjai, filipinų, airių, meksikiečių ir Hatzabariim Israeli tautinių šokių šokėjai.

Pagrindinė atrakcija buvo susilaukusi ir iš publikos entuziastingiausio pripažinimo vieništelė tokios rūšies pagarsėjusi

„Tarptautinė polkų karalienė“ Vlasta (čekoslovakė) su savo orkestru „Altar Boys“. Jau nuo jos pirmos plokštelės „John Paul II Polka“ Vlasta pagarsėjo savo siems laikams tinkamom dainom. Keletą kartų ji pasirodė Johnny Carson TV programoje ir debiutavo filme „Ferris Bueeller's Day Off“. Vlastos žavumas, gyva asmenybė, mokėjimas užburti žiūrovus savo dainomis ir senosios polkos garsais bei šokių su jai įgimta energija yra jos pasisekimo paslaptis, o dabar jos profesinis ženklas.

„Menininkų kaimė“ pirmiausia patraukė visų dėmesį Judita Juozaitienė savo nuostabiai sukurtais lietuviškais sidabriniais papuošalais. Ji ima pavyzdžius iš lietuviškų knygų ir yra sukurusi net archeologinių pavymų festivalį. Programa vyko laikrodžio tikslumu. „Pasaulinėje scenoje“, kurioje vėliau vyko muzikos ir tautinių šokių programa.

Kitą dieną amerikiečių dienraštis „Chicago Tribune“ dėjo spalvotą nuotrauką iš festivalio ir juoda-balta fotografiją su ilgu aprašymu. Tai lietuviško muziejaus tikslas – garsinti Lietuvą, jos kultūrą, papročius, tradicijas, meno išreiškimus daina ir šoku amerikiečiams pilnai pasisekė.

S. L.

FILMŲ FESTIVALIS

Chicagoje jau pradėtas organizavimas naujo filmų festivalio. Galima naujus filmus, net ir privačiai sukurčius, įregistruoti.

SVARBU VAIRUOTOJAMS

Apie 100,000 Chicagos ir priemiesčių automobilių duoda per daug taršos, ką parodė tikrinimai. Jeigu jie nebus sutvarkyti gresia kalėjimas tiems, kurių vairavimo leidimas suspenduotas.

35-je Europos lietuviškųjų studijų savaitėje, kuri šiais metais vyko nuo liepos 31 iki rugpjūčio 7 Vasario 16 gimnazijoje, simpoziume apie ryšius su Lietuva dalyvavo. Iš kairės: dr. Jonas Norkaitis, prof. dr. Vytautas Bieliauskas, doc. Vytautas Skudis ir Gintė Damušytė.

Nuotr. M. D. Šmitienės

KLAUSA, DRAUSMĖ, VADOVĖLIS, OLIMPINIAI ŽAIDIMAI

Iš mokytojų studijų savaitės (6)

JUOZAS MASILIONIS

Penktadienis, rugpjūčio 12 d., nors ir karštas, kaip ir kitos dienos, bet pasigailėjimo nėra: šiandien vietoje įprastų trijų – keturių paskaitų. Tegul visas svietas žino, kad mokytojai, tėvai ir jaunimas ne vien saulėje kepti, bet kepti ir paskaitų salėje gali.

Dienos pirmininke pakviečiama Regina Kučienė, Kr. Done-laičio lit. mokyklos inspektoriė. Pirmąją paskaitą „Muzikinė klausia ir klausytojas“ skaito muz. Stasys Šližys iš Detroito. Muziką kiekvienas nevienodai išgirstame. Tas pats akordas vienus ramina, kitus erzina. Reikia žinoti du žodžius: girda ir klausia. Girda – girdėjimo pojūtis, visa, ką girdi; klausia yra specifinis girdos aspektas, sugebėjimas gerai skirti muzikinius garsus. Gali puikiai girdėti, bet muzikines klausos neturėti. Kitas apkursta, bet muzikinę klausą turi. Kiekvienas žmogus turi girdos ir klausos dovaną: kitaip neišmokyti kalbėti. Prelegentas pažadėjo paliesti pagrindines klausos rūšis ir prašė patiemis nusistatyti, kurioje kategorijoje klausytojas yra.

Pagrindinė yra sąlyginė klausia. Klausytojas su sąlygine klausia yra gerame kelyje. Choristas su šia klausia tobulėja, tobulėti padeda koncertų lankymas. Aukštesnio laipsnio klausia – funkcinė. Ji įsigyjama akademinio lavinimu. Tikroji absoliutinė klausia – tai Dievo dovana, įgimta, jokioje mokykloje neįsigyjama. Didieji kompozitoriai turėjo tikrą absoliutinę klausą. Netikroji absoliutinė klausia gaunama per lavinimą. Tokią klausą turi dirigentai, vokalistai, instrumenta-

listai. Vidinė klausia reikalinga kompozitoriams. Visos tos klausos gali būti geros, vidinės ir silpnokos.

O kur klausytojai? Jei klausytojas turi sąlyginę klausą, jis jau gerame kelyje. Muzikos tikslas nėra linksminėti žmones, o auklėti, kilninti jo jausmus. Lengvesniais dalykais pataikaujama klausytojui, sunkesniais jis vedamas aukštyn. Gili muzika verčia susimąstyti. Muziką galima suprasti, reikia lavintis.

Antrą šio ryto paskaitą skaitė Danutė Dirvonienė, Lemonto Montessori vaikų darželio vedėja: „Laisvė ir drausmė“. Laisvė yra vienas iš pagrindinių principų Montessori mokykloje. Laisvė daryti visa, kas gera, neigiamas veiksmus sustabdant. Vaikas gali pasirinkti, ką jis nori daryti, bet tai ir turi daryti. Laisvė yra ribojama tam tikromis taisyklėmis. Kur mažiau vidinės disciplinos, ten mažiau laisvės. Reikia leisti vaikui patirti savo veiksmų pasekmes, nusivylimą, kad išmokyti tvarkytis su problemomis.

Montessori mokykloje labai svarbu pirmosios dienos, pasakoma, kas leistina ir kas neleistina. Laisvė surišta su atsakomybe. Vaikas turi paklusti pats sau.

Paskaitos pabaigoje prelegentė išskaičiavo visą eilę vaiko neklusnumo ir nedrausmingumo priežasčių ir taip pat išskaičiavo būdus vaikui sudrausminti.

Kadangi šiais metais studijų savaitėje dalyvauja daug jaunų motinų, tai po paskaitos buvo paklausimų ir įvairių komentarų.

Trečiąją šio ryto paskaitą – pokalbį „Vadovėlis besimokantiems lietuviškai“ skaitė Sofija Jonynienė, buv. ilgametė Brighton Parko lietuviškos mokyklos vedėja. Jai jau teko dirbti Lietuvoje, Vilniuje, lenkų gimnazijoje. Jai ne mokančiais lietuviškai jai jau teko dirbti Lietuvoje, Vilniuje, lenkų gimnazijoje. Jai ne mokančiais lietuviškai jai jau teko dirbti Lietuvoje, Vilniuje, lenkų gimnazijoje. Jai ne mokančiais lietuviškai jai jau teko dirbti Lietuvoje, Vilniuje, lenkų gimnazijoje.

Ketvirtąją šios dienos paskaitą „Lietuva ir olimpiniai žaidimai“ skaitė Bronius Keturakis, Švietimo tarybos sporto reikalų konsultantas. Nepriklausomybės laikotarpį lietuviai olimpinuose žaidimuose dalyvavo 1924 m. Paryžiuje (futbolo) ir 1928 m. Amsterdame (boksas, dviratis, lengvojoje atletikoje). Pasekmių jokių. Netekus nepriklausomybės, lietuviai sportininkai dalyvauja olimpinėse žaidynėse, kaip kitų valstybių piliečiai, daugiausia Sovietų Sąjungos. Atranka ten ne tiek pagal sportinį pajėgumą, kiek pagal ištikimybę partijai.

Nepaisant sunkumų patekti į pirmaujančių tarpą, lietuviai prasižėria kai kuriose srityse. Lietuviai stiprūs irklavime. Lietuvoje gaminamos geros valtys, geriausi irklai. Gerų sportininkų yra plaukime, lengvojoje atletikoje, krepšiny, pirmąją du lietuviai disko metikai.

Vakare Viktoro Kučo skaidrių sparnų pagalba keliavome po Australiją.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.